

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ELEANOR SHARPSTON
της 16ης Μαΐου 2013¹

Υπόθεση C-609/11 P Υπόθεση C-610/11 P

**Centrotherm Systemtechnik GmbH κατά Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής
Αγοράς
(εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) και
centrotherm Clean Solutions GmbH & Co. KG**

«Αναίρεση — Κοινοτικό σήμα — Αίτηση για κήρυξη έκπτωσης — Αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκομίστηκαν μετά τη λήξη της προθεσμίας που έταξε το ΓΕΕΑ — Κατανομή του βάρους απόδειξης — Αυτεπάγγελτη εξέταση των πραγματικών περιστατικών από το ΓΕΕΑ — Αποδεικτική ισχύς υπεύθυνης δήλωσης»

1. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2011 το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσε δύο αποφάσεις επί προσφυγών κατά της ίδιας απόφασης του τέταρτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (στο εξής: ΓΕΕΑ ή Γραφείο), της 25ης Αυγούστου 2009, σχετικά με διαδικασία έκπτωσης μεταξύ της centrotherm Clean Solutions GmbH & Co. KG (στο εξής: Clean Solutions) και της Centrotherm Systemtechnik GmbH (στο εξής: Systemtechnik)². Η Systemtechnik άσκησε αναίρεση κατά αμφοτέρων των αποφάσεων.

2. Και στις δύο περιπτώσεις τίθενται ζητήματα σχετικά με το βάρος απόδειξης σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης ενώπιον του ΓΕΕΑ και με τον βαθμό στον οποίο το τμήμα προσφυγών μπορεί να λάβει υπόψη αποδεικτικά στοιχεία προσκομισθέντα μετά το πέρας της προθεσμίας που έχει τάξει το τμήμα ακυρώσεων. Διαφορετικά αλλά συναφή ζητήματα, στο πλαίσιο όμως διαδικασιών ανακοπής, εξετάζω και με τις, επίσης σημερινές, προτάσεις μου τόσο στην υπόθεση C-621/11 P, New Yorker SHK Jeans κατά ΓΕΕΑ, όσο και στις υποθέσεις C-120/12 P, C-121/12 P και C-122/12 P, Rintisch κατά ΓΕΕΑ.

Δικονομικοί κανόνες

3. Το άρθρο 134, παράγραφοι 2 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, έχει ως εξής:

«2. Οι κατά την παράγραφο 1 παρεμβαίνοντες [δηλαδή οι διάδικοι της ενώπιον του τμήματος προσφυγών διαδικασίας, πλην του προσφεύγοντος] έχουν τα ίδια δικονομικά δικαιώματα με τους κυρίους διαδίκους.

¹ — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

² — Αποφάσεις της 15ης Σεπτεμβρίου 2011, T-427/09, centrotherm Clean Solutions κατά ΓΕΕΑ - Centrotherm Systemtechnik (CENTROTHERM) (Συλλογή 2011, σ. II-6207), και T-434/09, Centrotherm Systemtechnik κατά ΓΕΕΑ - centrotherm Clean Solutions (CENTROTHERM) (Συλλογή 2011, σ. II-6227).

Έχουν τη δυνατότητα να στηρίζουν τα αιτήματα ενός των κυρίων διαδικών και να προβάλουν αιτήματα και ισχυρισμούς αυτοτελείς σε σχέση με εκείνους των κυρίων διαδικών.

3. Οι κατά την παράγραφο 1 παρεμβαίνοντες μπορούν, με το υπόμνημα αντικρούσεως που καταθέτουν σύμφωνα με το άρθρο 135, παράγραφος 1, να αιτούνται την ακύρωση ή τη μεταρρύθμιση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών ως προς [...] θέμα στο οποίο δεν αναφέρεται η προσφυγή και να προβάλλουν ισχυρισμούς που δεν έχουν προβληθεί στην προσφυγή.

Τα αιτήματα και οι ισχυρισμοί που προβάλλονται στο υπόμνημα αντικρούσεως του παρεμβαίνοντος γίνονται άνευ αντικειμένου εάν ο προσφεύγων παραιτηθεί της προσφυγής.»

Το περί σημάτων δίκαιο της Ένωσης

4. Κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για κήρυξη έκπτωσης, ήτοι στις 7 Φεβρουαρίου 2007, ίσχυε ακόμη ο κανονισμός 40/94³. Ο κανονισμός αυτός εν συνεχεία καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με τον κανονισμό 207/2009⁴ που τέθηκε σε ισχύ στις 13 Απριλίου 2009 (επομένως πριν από τις 25 Αυγούστου 2009, ημερομηνία κατά την οποία το τμήμα προσφυγών εξέδωσε την απόφαση που αποτέλεσε το αντικείμενο των δύο προσφυγών ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου). Ως εκ τούτου, στις προτάσεις μου θα αναφέρομαι στον κανονισμό 207/2009.

5. Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, το οποίο επιγράφεται «Χρήση του κοινοτικού σήματος», ορίζει τα κάτωθι:

«1. Εάν, εντός προθεσμίας πέντε ετών από την καταχώριση, ο δικαιούχος δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση του κοινοτικού σήματος μέσα στην Κοινότητα για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες αυτό έχει καταχωρισθεί, ή εάν έχει αναστείλει τη χρήση του επί μια συνεχή πενταετία, το κοινοτικό σήμα υπόκειται στις κυρώσεις [⁵] που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, εκτός εάν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση.

[...]»

6. Το άρθρο 51 απαριθμεί τους λόγους έκπτωσης:

«1. Ο δικαιούχος του κοινοτικού σήματος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του, μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο Γραφείο ή μετά από ανταγωγή στα πλαίσια αγωγής για παραποίηση/απομίμηση:

α) εάν, επί διάστημα πέντε συνεχών ετών, δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος στην Κοινότητα για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωρισθεί και δεν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση· [...]

[...]»

7. Το άρθρο 57 αφορά, μεταξύ άλλων, την εξέταση αίτησης έκπτωσης:

«1. Κατά την εξέταση της αίτησης [για κήρυξη] έκπτωσης ή ακυρότητας, το Γραφείο καλεί, όποτε είναι αναγκαίο, τους διάδικους, να υποβάλουν, στις προθεσμίες που τους τάσσει, τις παρατηρήσεις τους για τις κοινοποιήσεις που τους έχει απευθύνει ή τις γνωστοποιήσεις που προέρχονται από τους λοιπούς διάδικους.

3 — Κανονισμός (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1).

4 — Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (κωδικοποιημένη έκδοση) (ΕΕ L 78, σ. 1). Βλ. άρθρο 167.

5 — Στις κυρώσεις αυτές περιλαμβάνεται και η έκπτωση από τα δικαιώματα επί του οικείου σήματος.

2. Μετά από αίτηση του δικαιούχου του κοινοτικού σήματος, ο δικαιούχος προγενέστερου κοινοτικού σήματος, διάδικος σε διαδικασία ακυρότητας, οφείλει να αποδείξει ότι, κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της ημερομηνίας της αίτησης [για κήρυξη] ακυρότητας, είχε γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου κοινοτικού σήματος στην Κοινότητα για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία είχε καταχωρισθεί, και τα οποία επικαλείται προς αιτιολόγηση της αίτησής του, ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση, εφόσον κατά την ημερομηνία αυτή το προγενέστερο κοινοτικό σήμα ήταν από πενταετίας τουλάχιστον καταχωρισμένο. Εξάλλου, εάν το προγενέστερο κοινοτικό σήμα ήταν, τουλάχιστον από πενταετίας, καταχωρισμένο κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της αίτησης κοινοτικού σήματος, ο δικαιούχος του προγενέστερου κοινοτικού σήματος πρέπει επίσης να αποδείξει ότι οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, πληρούνταν κατά την ημερομηνία αυτή. Αν δεν αποδειχθούν τα ανωτέρω, η αίτηση [για κήρυξη] ακυρότητας απορρίπτεται. Αν το προγενέστερο κοινοτικό σήμα χρησιμοποιήθηκε για μέρος μόνο των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία καταχωρίστηκε, τότε, για τους σκοπούς της εξέτασης της αίτησης [για κήρυξη] ακυρότητας, θεωρείται καταχωρισμένο μόνο γι' αυτό το μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών

[...]

8. Το άρθρο 65 προβλέπει τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου κατά των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών:

«1. Οι αποφάσεις που εκδίδουν επί προσφυγής τα τμήματα προσφυγών υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

[...]

3. Το Δικαστήριο μπορεί, όχι μόνο να ακυρώσει, αλλά και να μεταρρυθμίσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

4. Δικαίωμα προσφυγής έχει κάθε διάδικος της διαδικασίας ενώπιον του τμήματος προσφυγών, εφόσον η απόφαση του τμήματος αυτού δεν τον δικαιώνει.

[...]

9. Το άρθρο 76, το οποίο τιτλοφορείται «Αυτεπάγγελτη εξέταση των πραγματικών περιστατικών», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Κατά την ενώπιόν του διαδικασία, το Γραφείο εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά· εντούτοις, σε διαδικασία που αφορά τους σχετικούς λόγους απαραδέκτου της καταχώρισης [⁶], η εξέταση περιορίζεται στα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι καθώς και τα υποβληθέντα από αυτούς αιτήματα.

2. Το Γραφείο μπορεί να μη λαμβάνει υπόψη πραγματικά περιστατικά των οποίων δεν έγινε επίκληση ή αποδείξεις που δεν προσκόμισαν εγκαίρως οι διάδικοι.»

10. Το άρθρο 78, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αποδεικτική διαδικασία», έχει ως εξής:

«1. Σε κάθε διαδικασία ενώπιον του Γραφείου, επιτρέπονται ιδίως τα ακόλουθα αποδεικτικά μέσα:

[...]

6 — Ως προς το ζήτημα αν ισχύει το ίδιο και για τις διαδικασίες που αφορούν τους λόγους έκπτωσης, βλ. σημεία 101 έως 108 κατωτέρω.

στ) οι έγγραφες ένορκες βεβαιώσεις ή υπεύθυνες δηλώσεις ή οι δηλώσεις οι οποίες έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους στο οποίο συντάσσονται.

[...]»

11. Ο κανονισμός 2868/95⁷ περιέχει κανόνες απαραίτητους για την εφαρμογή του κανονισμού 207/2009⁸. Οι κανόνες του έχουν σκοπό «να εξασφαλίσουν την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία των διαδικασιών για το σήμα ενώπιον του Γραφείου»⁹.

12. Κατά το άρθρο 22 του κανονισμού εφαρμογής:

- «1. Οι αιτήσεις για απόδειξη της χρήσης σύμφωνα με το άρθρο [42, παράγραφος 2 ή 3 [10], του κανονισμού 207/2009] γίνονται δεκτές μόνον εάν ο καταθέτης υποβάλει την αίτηση εντός της προθεσμίας που καθορίζει το Γραφείο σύμφωνα με τον κανόνα 20, παράγραφος 2.
2. Αν ο ανακόπτων υποχρεούται να αποδείξει ότι έγινε χρήση του σήματος ή ότι συντρέχουν βάσιμοι λόγοι για τη μη χρήση, το Γραφείο τον καλεί να προσκομίσει, εντός προθεσμίας που του τάσσει, τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία. Αν ο ανακόπτων δεν προσκομίσει αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία εμπρόθεσμα, το Γραφείο απορρίπτει την ανακοπή.
3. Οι αναφορές και τα αποδεικτικά στοιχεία για την απόδειξη της χρήσης αφορούν τον τόπο, τον χρόνο, την έκταση και τη φύση της χρήσης του αντιτάξιμου σήματος των προϊόντων και υπηρεσιών για τις οποίες καταχωρήθηκε και ως προς τις οποίες ασκήθηκε η ανακοπή και σχετικά αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με την παράγραφο 4.
4. Τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με τους κανόνες 79 και 79α και πρέπει, καταρχήν, να περιορίζονται μόνο στην κατάθεση δικαιολογητικών και απτών πειστηρίων όπως π.χ. συσκευασίες, ετικέτες, τιμοκατάλογοι, κατάλογοι, τιμολόγια, φωτογραφίες, αγγελίες στις εφημερίδες καθώς και γραπτές δηλώσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο [78, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009].

[...]»

13. Ο κανόνας 37 διευκρινίζει ποια στοιχεία πρέπει να περιέχει η αίτηση για κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας. Όσον αφορά τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η αίτηση, ο κανόνας 37, στοιχείο β', σημείο iv, ορίζει ότι απαιτείται «αναφορά των πραγματικών περιστατικών, αποδείξεων και ισχυρισμών που προβάλλονται για την υποστήριξη της αίτησης».

14. Ο κανόνας 40, υπό τον τίτλο «Εξέταση της αίτησης για κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας», έχει ως εξής:

- «1. Κάθε αίτηση για κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας η οποία θεωρείται ότι έχει κατατεθεί κοινοποιείται στο δικαιούχο του κοινοτικού σήματος. Όταν το Γραφείο κρίνει την αίτηση παραδεκτή, καλεί το δικαιούχο του κοινοτικού σήματος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός προθεσμίας που του τάσσει.

7 — Κανονισμός (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού 40/94 (ΕΕ L 303, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, από τον κανονισμό (ΕΚ) 1041/2005 της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 2005 (ΕΕ L 172, σ. 4, στο εξής: κανονισμός εφαρμογής).

8 — Βλ. πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού εφαρμογής.

9 — Βλ. έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού εφαρμογής.

10 — Το άρθρο 42, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 207/2009 αναφέρεται στην εξέταση ανακοπής στο πλαίσιο της οποίας ο αιτών την καταχώριση κοινοτικού σήματος έχει ζητήσει να προσκομίσει ο ανακόπτων αποδεικτικά στοιχεία της ουσιαστικής χρήσης του προγενέστερου κοινοτικού ή εθνικού του σήματος. Ο κανόνας 40 του κανονισμού εφαρμογής αποτελεί τη βάση για την εφαρμογή του κανόνα 22, παράγραφοι 2, 3 και 4, σε διαδικασίες έκπτωσης. Βλ. σημείο 13 κατωτέρω.

2. Αν ο δικαιούχος του κοινοτικού σήματος δεν υποβάλει παρατηρήσεις, το Γραφείο μπορεί να αποφασίσει την κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που διαθέτει.
3. Το Γραφείο κοινοποιεί στον αιτούντα οποιεσδήποτε παρατηρήσεις του δικαιούχου του κοινοτικού σήματος και, εάν το κρίνει απαραίτητο, τον καλεί να απαντήσει επ' αυτών εντός προθεσμίας που του τάσσει.

[...]

5. Σε περίπτωση αίτησης για κήρυξη έκπτωσης βάσει του άρθρου [51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009] ^[11], το Γραφείο καλεί τον δικαιούχο του κοινοτικού σήματος να παράσχει αποδείξεις πραγματικής χρήσης του σήματος εντός προθεσμίας που καθορίζει. Εάν οι αποδείξεις δεν παρασχεθούν εντός της καθορισθείσας προθεσμίας, ο δικαιούχος του κοινοτικού σήματος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του. Ο κανόνας 22, παράγραφοι 2, 3 και 4 εφαρμόζεται *mutatis mutandis*».
6. Εάν ο αιτών πρέπει να παράσχει απόδειξη χρήσης ή απόδειξη ύπαρξης κατάλληλων λόγων μη χρήσης σύμφωνα με το άρθρο [57, παράγραφος 2 ή 3, του κανονισμού 207/2009], το Γραφείο καλεί τον αιτούντα να παράσχει αποδείξεις πραγματικής χρήσης του σήματος εντός προθεσμίας που καθορίζει. Εάν οι αποδείξεις δεν παρασχεθούν εντός της καθορισθείσας προθεσμίας, η αίτηση για κήρυξη [ακυρότητας] απορρίπτεται. Ο κανόνας 22, παράγραφοι 2, 3 και 4 εφαρμόζεται *mutatis mutandis*».

Η διαδικασία ενώπιον του ΓΕΕΑ

15. Η Systemtechnik υπέβαλε στις 7 Σεπτεμβρίου 1999 αίτηση καταχώρισης του λεκτικού σημείου «CENTROTHERM» ως κοινοτικού σήματος για προϊόντα και υπηρεσίες των κλάσεων 11, 17, 19 και 42 της Συμφωνίας της Νίκαιας¹². Το σήμα καταχωρίστηκε στις 19 Ιανουαρίου 2001.

16. Στις 7 Φεβρουαρίου 2007 η Clean Solutions υπέβαλε αίτηση για κήρυξη έκπτωσης από τα δικαιώματα επί του ως άνω σήματος σε σχέση με όλες τις υπηρεσίες και τα προϊόντα για τα οποία αυτό είχε καταχωριστεί. Προς αιτιολόγηση της αίτησης υποστηρίχθηκε ότι το σήμα δεν είχε χρησιμοποιηθεί.

17. Στις 15 Φεβρουαρίου 2007 η Systemtechnik κλήθηκε, αφού της κοινοποιήθηκε η αίτηση για κήρυξη έκπτωσης, να υποβάλει τυχόν παρατηρήσεις και στοιχεία που να αποδεικνύουν την ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος εντός τριών μηνών. Στις 11 Μαΐου 2007 η Systemtechnik αμφισβήτησε την αίτηση για κήρυξη έκπτωσης και προσκόμισε, προς απόδειξη της ουσιαστικής χρήσης του σήματός της, τα ακόλουθα στοιχεία: 14 ψηφιακές φωτογραφίες, τέσσερα τιμολόγια και μια «υπεύθυνη δήλωση» υπογεγραμμένη στις 26 Απριλίου 2007 από τον διαχειριστή της εταιρίας. Κατέστησε επίσης σαφές ότι είχε στην κατοχή της πολλά ακόμη αντίγραφα τιμολογίων τα οποία όμως επέλεξε να μην καταθέσει στο συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας, επικαλούμενη λόγους απορρήτου. Η Systemtechnik ζήτησε από το τμήμα ακυρώσεων να διευκρινίσει αν χρειαζόταν να προστεθούν στον φάκελο επιπλέον αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα.

11 — Βλ. σημείο 6 ανωτέρω.

12 — Συμφωνία της Νίκαιας, της 15ης Ιουνίου 1957, για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί.

18. Στις 30 Οκτωβρίου 2007 το τμήμα ακυρώσεων κήρυξε τη Systemtechnik έκπτωτη από τα δικαιώματα επί του κοινοτικού της σήματος σε σχέση με όλες τις υπηρεσίες και τα προϊόντα για τα οποία αυτό είχε καταχωριστεί. Η απόφαση για την έκπτωση στηρίχθηκε στο νυν άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009: τα στοιχεία που προσκόμισε η Systemtechnik δεν αρκούσαν προς απόδειξη ουσιαστικής χρήσης του σήματός της.

19. Η Systemtechnik άσκησε προσφυγή κατά της ως άνω απόφασης. Προσκόμισε δε και άλλα αποδεικτικά στοιχεία, όπως δείγματα προϊόντων, πιστοποιητικά, δηλώσεις, τιμολόγια και φωτογραφίες.

20. Στις 25 Αυγούστου 2009 το τμήμα προσφυγών ακύρωσε την απόφαση του τμήματος ακυρώσεων και απέρριψε, ως προς ορισμένα προϊόντα των κλάσεων 11, 17 και 19, την αίτηση για κήρυξη έκπτωσης. Έκρινε ότι, σε σχέση με τα συγκεκριμένα προϊόντα, προσκομίστηκαν στοιχεία που αποδείκνυαν ουσιαστική χρήση του σήματος, καθόσον από τις μεν φωτογραφίες προέκυπτε το είδος της χρήσης, από τα δε τιμολόγια το γεγονός ότι τα προϊόντα αυτά κυκλοφορούσαν στο εμπόριο υπό το επίμαχο σήμα. Το τμήμα προσφυγών απέρριψε πάντως την προσφυγή κατά τα λοιπά. Όσον αφορά τις υπηρεσίες και τα υπόλοιπα προϊόντα, αποφάνθηκε ότι η υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή δεν αποτελούσε επαρκές αποδεικτικό μέσο, εφόσον δεν υποστηριζόταν από πρόσθετα στοιχεία προς επίρρωση του περιεχομένου της. Εξάλλου, το τμήμα ακυρώσεων δεν όφειλε να ζητήσει να προσκομιστούν επιπλέον έγγραφα. Ούτε ήταν υποχρεωμένο να λάβει υπόψη τον φάκελο άλλης υπόθεσης που εκκρεμούσε ενώπιον του ΓΕΕΑ.

21. Στις 22 Οκτωβρίου 2009 η Clean Solutions άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή κατά της απόφασης του τμήματος προσφυγών (υπόθεση T-427/09). Το ίδιο έπραξε στις 26 Οκτωβρίου 2009 και η Systemtechnik (υπόθεση T-434/09).

Οι αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου

Η απόφαση T-427/09 (αντικείμενο της αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P)

22. Το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτή την προσφυγή της Clean Solutions, ακυρώνοντας την απόφαση του τμήματος προσφυγών κατά το μέτρο που είχε ακυρώσει την από 30 Οκτωβρίου 2007 απόφαση του τμήματος ακυρώσεων. Καταδίκασε το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδά του και σε εκείνα της Clean Solutions. Αποφάνθηκε, τέλος, ότι η Systemtechnik έπρεπε να φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα.

23. Η Clean Solutions είχε προβάλει προς στήριξη της προσφυγής της έναν και μοναδικό λόγο ακύρωσης, ότι δηλαδή το τμήμα προσφυγών, κρίνοντας ότι τα στοιχεία που προσκόμισε η Systemtechnik αρκούσαν για να αποδείξουν ουσιαστική χρήση του σήματος, παρέβη το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 και τους κανόνες 22, παράγραφοι 2 και 3, και 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής.

24. Στις σκέψεις 21 έως 30 της απόφασής του, το Γενικό Δικαστήριο εξέθεσε το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου θα εξέταζε τον ως άνω λόγο ακύρωσης. Προτού συνοψίσει τη νομολογία σχετικά με τον ορισμό της ουσιαστικής χρήσης και τα μέσα απόδειξής της, το Γενικό Δικαστήριο αναφέρθηκε, αφενός, στον σκοπό και στη διαδικασία επιβολής της κύρωσης της έκπτωσης και, αφετέρου, στις αρχές που διέπουν την απόδειξη σε διαδικασίες για την κήρυξή της.

25. Στη σκέψη 25 το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι «ουσιαστική χρήση ενός σήματος γίνεται όταν αυτό χρησιμοποιείται σύμφωνα με τη βασική του λειτουργία, που συνίσταται στην εγγύηση της ταυτότητας προελεύσεως των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωριστεί, με σκοπό την εξεύρεση ή διατήρηση δυνατοτήτων πωλήσεως των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών, αποκλεισμένης της συμβολικής χρήσεως που αποσκοπεί στη διατήρηση των δικαιωμάτων που παρέχει το σήμα. Επιπλέον, η προϋπόθεση περί ουσιαστικής χρήσεως του σήματος επιτάσσει το σήμα αυτό, όπως προστατεύεται στην οικεία επικράτεια, να χρησιμοποιείται δημόσια και έναντι των τρίτων».

26. Με τη σκέψη 26 διευκρίνισε περαιτέρω ότι «μολονότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό, βάσει της έννοιας της ουσιαστικής χρήσεως, ότι ένα σήμα χρησιμοποιείται πραγματικά και ουσιαστικά σε συγκεκριμένη αγορά όταν η χρήση του είναι ελάχιστη και ανεπαρκής, εντούτοις η απαίτηση για ουσιαστική χρήση δεν αποσκοπεί στην εκτίμηση της εμπορικής επιτυχίας ούτε στον έλεγχο της οικονομικής στρατηγικής μιας επιχειρήσεως ούτε, ακόμη, στην προστασία μόνον των σημάτων που ανήκουν στις σημαντικές από απόψεως μεγέθους εμπορικές εκμεταλλεύσεις».

27. Το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε, με τη σκέψη 27, ότι η αξιολόγηση της ουσιαστικής χρήσης ενός σήματος πρέπει να στηρίζεται σε μια «συνολική εκτίμηση των στοιχείων που περιλαμβάνονται στον φάκελο[...], λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων για τη συγκεκριμένη περίπτωση παραμέτρων. [Στο πλαίσιο αυτό] πρέπει να [συνεκτιμάται το] σύνολο των γεγονότων και περιστάσεων που μπορούν να αποδείξουν το υποστατό της εμπορικής εκμεταλλεύσεως, ιδίως [το αν η] χρήση [θεωρείται απαραίτητη] στον οικείο οικονομικό τομέα για τη διατήρηση ή δημιουργία μεριδίων αγοράς υπέρ των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προστατεύει το σήμα, [η] φύση των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, τα χαρακτηριστικά της αγοράς, [η] έκταση και [η] συχνότητα χρήσεως του σήματος». Προσέθεσε δε, στη σκέψη 30, ότι «για την απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεως ενός σήματος δεν αρκούν πιθανότητες ή εικασίες, αλλ' απαιτούνται συγκεκριμένα και αντικειμενικά στοιχεία που να αποδεικνύουν την πραγματική και επαρκή χρήση του σήματος στην οικεία αγορά».

28. Στη σκέψη 31 της απόφασής του, το Γενικό Δικαστήριο άρχισε να εξετάζει το επιχείρημα της Clean Solutions ότι οι διαπιστώσεις στις οποίες προέβη το τμήμα προσφυγών δεν είχαν επαρκές έρεισμα στα πραγματικά περιστατικά. Οι σκέψεις που έχουν σημασία για την υπό κρίση αναίρεση είναι οι ακόλουθες:

«32 Εν προκειμένω, τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η παρεμβαίνουσα στο τμήμα ακυρώσεων προς απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεως του σήματος του οποίου είναι δικαιούχος είναι η υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της, τέσσερα τιμολόγια και δεκατέσσερις ψηφιακές φωτογραφίες.

33 Διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι από το σκεπτικό του τμήματος προσφυγών δεν προκύπτει ότι το συμπέρασμά του περί ουσιαστικής χρήσεως του σήματος για τα προϊόντα [...] στηρίζεται στην υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της παρεμβαίνουσας. Συγκεκριμένα, [...] η διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι αποδείχθηκε η ουσιαστική χρήση του σήματος CENTROTHERM στηρίχθηκε στον συνδυασμό της αποδεικτικής αξίας των φωτογραφιών και της αποδεικτικής αξίας των τεσσάρων τιμολογίων. Οι αναφορές [...] στην υπεύθυνη δήλωση αφορούν μόνον τα τυπικά της ελαττώματα και την έλλειψη πρόσθετων στοιχείων που να επιβεβαιώνουν το περιεχόμενό της.

34 Πρέπει, εν συνεχεία, να εξεταστεί αν η συνολική [αξιολόγηση] των φωτογραφιών και των τεσσάρων τιμολογίων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο σήμα αποτελεί αντικείμενο ουσιαστικής χρήσεως βάσει των αρχών που διατύπωσε το Δικαστήριο με τη [...] νομολογία του.

[...]

37 Κατά συνέπεια, οι πωλήσεις βάσει των στοιχείων που η παρεμβαίνουσα προσκόμισε στο ΓΕΕΑ είναι σχετικά περιορισμένες σε σχέση με το ποσό που δήλωσε ο διαχειριστής. Επομένως, το τμήμα προσφυγών, ακόμη και αν λάμβανε υπόψη την εν λόγω δήλωση, θα διαπίστωνε ότι ο φάκελος της υποθέσεως δεν περιλαμβάνει στοιχεία ικανά να επιβεβαιώσουν το περιεχόμενο της δηλώσεως αυτής. Επιπλέον, όσον αφορά τη χρονική διάσταση της χρήσεως του σήματος, τα εν λόγω τιμολόγια καλύπτουν πολύ περιορισμένο χρονικό διάστημα, και μάλιστα συγκεκριμένες μόνον ημερομηνίες, δηλαδή τις 12, 18 και 21 Ιουλίου 2006 και [τις] 9 Ιανουαρίου 2007.

[...]

43 Διαπιστώνεται, συνεπώς, ότι, κατά συνολική εκτίμηση των στοιχείων [...], το συμπέρασμα ότι το σήμα CENTROTHERM αποτέλεσε αντικείμενο ουσιαστικής χρήσεως κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα για τα αναφερόμενα στη σκέψη 11 ανωτέρω προϊόντα και υπηρεσίες μπορεί να στηριχθεί μόνο σε πιθανολόγηση ή εικασίες.

44 Επομένως, είναι εσφαλμένη η εκτίμηση του τμήματος προσφυγών ότι η παρεμβαίνουσα απέδειξε την ουσιαστική χρήση του σήματος CENTROTHERM για τα εν λόγω προϊόντα.

45 Τα [...] επιχειρήματα της παρεμβαίνουσας, ότι, λόγω της ιδιαιτερότητας της συγκεκριμένης αγοράς, είναι δυσχερές η συλλογή αποδείξεων, δεν αναιρούν τη διαπίστωση αυτή.

46 Συγκεκριμένα, δεν υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά τη διαδικασία και τα αποδεικτικά μέσα για την απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεως του σήματος. Η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου ότι δεν αποδείχθηκε εν προκειμένω η ουσιαστική χρήση δεν είναι απόρροια υπερβολικών απαιτήσεων όσον αφορά την ισχύ των αποδεικτικών στοιχείων, αλλά του γεγονότος ότι η παρεμβαίνουσα προσκόμισε, κατ' επιλογήν της, περιορισμένα αποδεικτικά στοιχεία [...] Στο τμήμα ακυρώσεων προσκομίστηκαν φωτογραφίες χαμηλότερης ποιότητας, για αντικείμενα των οποίων οι αριθμοί δεν αντιστοιχούν στα προϊόντα που πωλήθηκαν, όπως προκύπτει από τα ελάχιστα τιμολόγια που προσκομίστηκαν. Εξάλλου, τα εν λόγω τιμολόγια καλύπτουν περιορισμένο χρονικό διάστημα και εμφανίζουν πωλήσεις χαμηλότερης αξίας από αυτές που η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι πραγματοποίησε. Διαπιστώνεται επίσης ότι [η παρεμβαίνουσα] επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι δεν υπήρχε άμεση σχέση μεταξύ των τιμολογίων και των φωτογραφιών που προσκόμισε στο ΓΕΕΑ.»

Η απόφαση T-434/09 (αντικείμενο της αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P)

29. Με την απόφασή του στην υπόθεση T-434/09, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή. Καταδίκασε τη Systemtechnik στα δικαστικά έξοδα και αποφάνθηκε ότι η Clean Solutions έπρεπε να φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα.

30. Ως προς τον πρώτο λόγο ακύρωσης, αναφερόμενο σε εσφαλμένη εκτίμηση από το ΓΕΕΑ των στοιχείων που προσκομίστηκαν ενώπιον του τμήματος ακυρώσεων ως αποδεικτικά ουσιαστικής χρήσης, το Γενικό Δικαστήριο οριοθέτησε, με τις σκέψεις 21 έως 32, το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου θα εξέταζε τον συγκεκριμένο λόγο (κατ' αντιστοιχία προς τις σκέψεις 21 έως 32 της απόφασής του στην υπόθεση T-427/09).

31. Εν συνεχεία, στις σκέψεις 32 έως 34 της απόφασής του, εστίασε στην αποδεικτική ισχύ της υπεύθυνης δήλωσης του διαχειριστή της Systemtechnik:

«32 Υπενθυμίζεται ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα στο τμήμα ακυρώσεων προς απόδειξη της ουσιαστικής χρήσεως του σήματος του οποίου είναι δικαιούχος είναι η υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της, τέσσερα τιμολόγια και δεκατέσσερις ψηφιακές φωτογραφίες.

33. Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι, κατά πάγια νομολογία, για την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας “έγγραφων ένορκων βεβαιώσεων ή υπεύθυνων δηλώσεων ή δηλώσεων οι οποίες έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους στο οποίο συντάσσονται”, κατά την έννοια του άρθρου 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ΄, του κανονισμού 207/2009, πρέπει να ελέγχεται η ακρίβεια της περιεχόμενης σ’ αυτό πληροφορίας, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, της προελεύσεως του εγγράφου, των περιστάσεων υπό τις οποίες καταρτίστηκε και του αποδέκτη του, και να εξετάζεται αν το έγγραφο είναι, ως εκ του περιεχομένου του, λογικό και αξιόπιστο [...]
34. Πρέπει, συνεπώς, να γίνει δεκτό ότι, λόγω των προφανών δεσμών μεταξύ του υπογράφοντος τη δήλωση και της προσφεύγουσας, η εν λόγω δήλωση έχει αποδεικτική αξία μόνον εφόσον επιβεβαιώνεται από το περιεχόμενο των δεκατεσσάρων φωτογραφιών και των τεσσάρων τιμολογίων που προσκομίστηκαν.»
32. Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε ακολούθως τα τιμολόγια (σκέψεις 35 έως 37) και τις φωτογραφίες (σκέψεις 38 έως 43) για να καταλήξει στην εξής διαπίστωση:
- «44. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ούτε οι φωτογραφίες ούτε τα τιμολόγια επιβεβαιώνουν τη δήλωση του διαχειριστή της προσφεύγουσας ότι κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα τα ακόλουθα προϊόντα πωλούνταν με το σήμα CENTROTHERM: μηχανικά μέρη εγκαταστάσεων θερμότητας, κλιματισμού, παραγωγής ατμού, αποξήρανσης και αερισμού· συσκευές διήθησης αέρα και μέρη αυτών· συνδετικά τμήματα σωλήνων· υλικά έμφραξης, στεγανοποίησης και μόνωσης· εν μέρει κατεργασμένες πλαστικές ύλες· υλικά οικοδομών, ενισχύσεις για κατασκευαστικές χρήσεις· μέρη επένδυσης τοιχίων και τοίχων, κατασκευαστικές πλάκες, πλάκες· εξαρτήματα επιμήκυνσης για καμινάδες, κορυφές καμινάδων, καλύπτρες καμινάδων, χιτώνια καμινάδων.
45. Κατά συνολική εκτίμηση των στοιχείων που περιλαμβάνονται στη δικογραφία, το συμπέρασμα ότι το σήμα CENTROTHERM αποτέλεσε αντικείμενο ουσιαστικής χρήσεως κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα για προϊόντα και υπηρεσίες πέραν των αναφερομένων στη σκέψη 11 ανωτέρω μπορεί να στηριχθεί μόνο σε πιθανολόγηση ή εικασίες.»
33. Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακύρωσης, περί παράβασης εκ μέρους του ΓΕΕΑ της υποχρέωσής του να εξετάσει αυτεπαγγέλτως κρίσιμα πραγματικά περιστατικά, το Γενικό Δικαστήριο διατύπωσε τις ακόλουθες σκέψεις:
- «51. Υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 έχει ως εξής: “[κατά] την ενώπιόν του διαδικασία, το ΓΕΕΑ εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά αυτεπαγγέλτως· εντούτοις, σε διαδικασία που αφορά τους σχετικούς λόγους απαραδέκτου της καταχωρίσεως, η εξέταση περιορίζεται στα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι καθώς και στα υποβληθέντα από αυτούς αιτήματα”.
52. Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η κήρυξη της [έκπτωσης], όπως και η άρνηση της καταχωρίσεως, μπορεί να στηριχθεί τόσο σε λόγους απόλυτους όσο και σε λόγους σχετικούς.
53. Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, ο δικαιούχος του κοινοτικού σήματος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του αν δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος επί πέντε έτη [...], αν το σήμα έχει καταστεί, λόγω ενεργειών ή αδράνειας του δικαιούχου, συνήθης εμπορική ονομασία προϊόντος ή υπηρεσίας για την οποία έχει καταχωρισθεί [...] ή αν το σήμα ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό, λόγω της χρήσεως που γίνεται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του [...]

- 54 Ενώ οι δύο τελευταίες προϋποθέσεις αφορούν απόλυτους λόγους απαραδέκτου, όπως προκύπτει από το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' έως δ', και ζ', του κανονισμού 207/2009, η πρώτη σχετίζεται με διάταξη που αφορά την εξέταση των σχετικών λόγων απαραδέκτου, δηλαδή το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009. Επομένως, κατά την εκ μέρους του ΓΕΕΑ εξέταση του ζητήματος της ουσιαστικής χρήσεως του κοινοτικού σήματος στο πλαίσιο διαδικασίας εκπτώσεως έχει εφαρμογή το άρθρο 76, παράγραφος 1, *in fine*, του κανονισμού 207/2009, το οποίο ορίζει ότι η εξέταση περιορίζεται στα περιστατικά που προβάλλουν οι διάδικοι.
- 55 Είναι, συνεπώς, εσφαλμένη η θέση της προσφεύγουσας ότι το ΓΕΕΑ κακώς περιόρισε την εξέτασή του στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η ίδια.»
34. Σε σχέση με τον τρίτο λόγο ακύρωσης, με τον οποίο υποστηρίχθηκε ότι το ΓΕΕΑ παρέλειψε να λάβει υπόψη τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιον του τμήματος προσφυγών, η συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου ήταν η εξής:
- «61 Υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι [...] κατά την εκ μέρους του ΓΕΕΑ εξέταση του ζητήματος της ουσιαστικής χρήσεως του κοινοτικού σήματος στο πλαίσιο διαδικασίας εκπτώσεως έχει εφαρμογή το άρθρο 76, παράγραφος 1, *in fine*, του κανονισμού 207/2009. Κατά την εν λόγω διάταξη, το ΓΕΕΑ εξετάζει μόνον τα πραγματικά περιστατικά που προβάλλουν οι διάδικοι. Κατά συνέπεια, είναι απορριπτέα η θέση της προσφεύγουσας ότι το ΓΕΕΑ έχει την υποχρέωση να συμπληρώνει αυτεπαγγέλτως τον φάκελο της υποθέσεως.
- 62 Δεύτερον, το δικαίωμα των μετεχόντων σε διαδικασία ενώπιον του ΓΕΕΑ να προβάλλουν πραγματικά περιστατικά και να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία μετά τη λήξη των προθεσμιών που τάσσονται προς τούτο δεν ασκείται άνευ προϋποθέσεων, αλλ' αντιθέτως εξαρτάται, όπως προκύπτει από τη νομολογία, από την προϋπόθεση ότι δεν προσκρούει σε αντίθετη διάταξη. Επομένως, το ΓΕΕΑ έχει εξουσία να εκτιμήσει αν θα λάβει υπόψη τα εκπροθέσμως προβληθέντα πραγματικά στοιχεία ή τα εκπροθέσμως προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία μόνον αν πληρούνται η προϋπόθεση αυτή [...]
- 63 Εν προκειμένω, πάντως, υπάρχει διάταξη, ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού [εφαρμογής], η οποία απαγορεύει τη συνεκτίμηση των στοιχείων που προσκομίστηκαν στο τμήμα προσφυγών.»
35. Τέλος, όσον αφορά την ένσταση έλλειψης νομιμότητας του κανόνα 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής, το Γενικό Δικαστήριο την απέρριψε με το κάτωθι σκεπτικό:
- «67 Το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι όντως οι κανόνες του κανονισμού [εφαρμογής] δεν μπορούν να αντιβαίνουν στις διατάξεις και στο σύστημα του κανονισμού 207/2009, πλην όμως ουδεμία αντίθεση διαπιστώνεται μεταξύ του κανόνα 40, παράγραφος 5, του κανονισμού [εφαρμογής] και των διατάξεων του κανονισμού 207/2009 σχετικά με την έκπτωση από το δικαίωμα.
- 68 Συγκεκριμένα, ενώ ο κανονισμός 207/2009 θεσπίζει τον ουσιαστικό κανόνα, δηλαδή την έκπτωση από το δικαίωμα επί κοινοτικού σήματος του οποίου δεν γίνεται ουσιαστική χρήση, ο κανονισμός [εφαρμογής] καθορίζει τους εφαρμοστέους διαδικαστικούς κανόνες, ιδίως όσον αφορά την κατανομή του βάρους αποδείξεως και τις συνέπειες της μη τηρήσεως των προθεσμιών. Εξάλλου, [...] από την οικονομία του κανονισμού 207/2009 προκύπτει ότι, όσον αφορά την αίτηση για κήρυξη εκπτώσεως από το δικαίωμα λόγω μη ουσιαστικής χρήσεως, η εκ μέρους του ΓΕΕΑ εξέταση περιορίζεται στα επιχειρήματα και στα πραγματικά περιστατικά που έχουν προβάλει οι μετέχοντες στη διαδικασία.

- 69 Διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ουδόλως αποδεικνύουν ότι η διαδικαστικής φύσεως διάταξη του κανόνα 40, παράγραφος 5, του κανονισμού [εφαρμογής], κατά την οποία το βάρος αποδείξεως φέρει ο δικαιούχος του σήματος και μη εμπρόθεσμη προσκόμιση επαρκών αποδεικτικών στοιχείων συνεπάγεται την κήρυξη της εκπτώσεως, έρχεται σε αντίθεση με τον κανονισμό 207/2009.
- 70 Όσον αφορά τα περί παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας, υπενθυμίζεται ότι η άνευ εύλογης αιτίας μη τήρηση των προθεσμιών προσφυγής, οι οποίες είναι θεμελιώδεις για την εύρυθμη λειτουργία του κοινοτικού συστήματος, μπορεί να επισύρει κυρώσεις βάσει της σχετικής με την απώλεια δικαιώματος κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, χωρίς να παραβιάζεται η εν λόγω αρχή [...]
- 71 Διαπιστώνεται, τέλος, ότι είναι αβάσιμη η θέση ότι ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού [εφαρμογής] προσβάλλει το δικαίωμα στην ιδιοκτησία και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη. Ο εν λόγω κανόνας ουδόλως θίγει τα δικαιώματα του δικαιούχου κοινοτικού σήματος, εκτός αν αυτός επιλέξει, όπως εν προκειμένω η προσφεύγουσα, να μην υποβάλει στο ΓΕΕΑ, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, στοιχεία που αποδεικνύουν την ουσιαστική χρήση του σήματος.»

Σύνοψη των αιτημάτων και των λόγων αναίρεσης

Υπόθεση C-609/11 P

36. Η Systemtechnik ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-427/09, να απορρίψει την προσφυγή της Clean Solutions κατά της απόφασης του τμήματος προσφυγών της 25ης Αυγούστου 2009 και να καταδικάσει την Clean Solutions στα δικαστικά έξοδα.

37. Η αναίρεση στηρίζεται σε τέσσερις λόγους: i) παράβαση του άρθρου 65 του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 134, παράγραφοι 2 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε επί όλων των λόγων ακύρωσης, ii) παράβαση των άρθρων 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 76 του κανονισμού 207/2009, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έλαβε ως δεδομένο ότι, σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, ο δικαιούχος του σήματος φέρει το βάρος της απόδειξης όσον αφορά την ουσιαστική χρήση του σήματός του, iii) παράβαση του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, αντιθέτως προς τη νομολογία του Δικαστηρίου, ότι ελάχιστη και μόνο χρήση του σήματος δεν ισοδυναμεί με ουσιαστική χρήση του, και iv) παράβαση του άρθρου 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με τον κανόνα 22 του κανονισμού εφαρμογής, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε τη θέση του ΓΕΕΑ ότι η υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή δεν συνιστά αποδεικτικό στοιχείο κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων.

Υπόθεση C-610/11 P

38. Η Systemtechnik ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-434/09 και να ακυρώσει την απόφαση του τμήματος προσφυγών, με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση για κήρυξη έκπτωσης. Ζητεί επίσης από το Δικαστήριο να καταδικάσει το ΓΕΕΑ και την Clean Solutions στα δικαστικά έξοδα.

39. Η αναίρεση της Systemtechnik στηρίζεται σε τέσσερις λόγους: i) παράβαση του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο δεν αναγνώρισε αποδεικτική ισχύ στην υπεύθυνη δήλωση, ii) παράβαση του άρθρου 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο δεν ερμήνευσε την εν λόγω διάταξη υπό την έννοια ότι, σε διαδικασίες έκπτωσης, η αρμόδια αρχή οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως κρίσιμα πραγματικά περιστατικά, iii) παράβαση των άρθρων 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 76, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 207/2009, καθόσον ήταν εσφαλμένη η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου ότι το ΓΕΕΑ δεν είχε διακριτική ευχέρεια να λάβει υπόψη έγγραφα τα οποία προσκόμιζε η αναιρεσείουσα κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών ή iv), επικουρικώς, ήταν εσφαλμένη η διαπίστωση ότι δεν μπορούσε να εφαρμοστεί εν προκειμένω ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής.

Σύνοψη των επιχειρημάτων των διαδίκων

Υπόθεση C-609/11 P

Πρώτος λόγος αναίρεσης: άρθρο 65 του κανονισμού 207/2009 και άρθρο 134, παράγραφοι 2 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου

40. Κατά την άποψη της Systemtechnik, το Γενικό Δικαστήριο έσφαλε στο μέτρο που δεν εξέτασε τα επιχειρήματά της σχετικά με την παράλειψη του τμήματος προσφυγών να λάβει υπόψη i) την υπεύθυνη δήλωση, ii) τα έγγραφα του φακέλου, και iii) τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκομίστηκαν προς στήριξη της προσφυγής ενώπιόν του. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να ερμηνεύσει τα επιχειρήματα αυτά υπό την έννοια ότι η Systemtechnik του ζητούσε να επιβεβαιώσει την απόφαση του τμήματος προσφυγών, αντικαθιστώντας όμως την αιτιολογία της.

41. Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει τον συγκεκριμένο λόγο αναίρεσης δεδομένου ότι η Systemtechnik ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή, χωρίς να προβάλει αίτημα ακύρωσης ή μεταρρύθμισης της απόφασης του τμήματος προσφυγών επί σημείου το οποίο δεν εθίγη με την προσφυγή.

42. Η Clean Solutions υποστηρίζει ότι, με τη σκέψη 32 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο αναφέρθηκε τόσο στα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου όσο και σε εκείνα τα οποία προσκομίστηκαν ενώπιον του τμήματος προσφυγών. Επιπλέον, από τη σκέψη 37 προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν παρέλειψε να αποφανθεί επί του επιχειρήματος της Systemtechnik ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η υπεύθυνη δήλωση. Αντιθέτως, διαπίστωσε ότι το περιεχόμενο της επίμαχης δήλωσης δεν επιβεβαιωνόταν, εν πάση περιπτώσει, από τα στοιχεία του φακέλου. Επιπλέον, από το εισαγωγικό κεφάλαιο της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης καθίσταται σαφές ότι το Γενικό Δικαστήριο έλαβε υπόψη όλα τα επιχειρήματα της Systemtechnik. Η Clean Solutions ισχυρίζεται περαιτέρω ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι υποχρεωμένο να αναφερθεί ρητώς με το σκεπτικό της απόφασής του σε όλα τα επιχειρήματα που έχουν προβάλει οι διάδικοι με τις παρατηρήσεις τους. Τέλος, κατά την Clean Solutions ο πρώτος λόγος αναίρεσης είναι απορριπτέος, αφού η Systemtechnik ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του ζητήματος αν το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε και εκτίμησε ορθώς τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Ωστόσο, ο έλεγχος του ζητήματος αυτού δεν εμπίπτει στην αναίρετική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

Δεύτερος λόγος αναίρεσης: άρθρα 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 76 του κανονισμού 207/2009

43. Η Systemtechnik υποστηρίζει ότι από τη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης συνάγεται σιωπηρώς ότι, κατά το Γενικό Δικαστήριο, ο δικαιούχος του σήματος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση για κήρυξη έκπτωσης φέρει το βάρος της απόδειξης όσον αφορά την ουσιαστική χρήση του σήματός του. Το συμπέρασμα αυτό είναι αντίθετο προς τον κανονισμό 207/2009 διότι, αφενός, επί των διαδικασιών έκπτωσης έχει εφαρμογή ο κανόνας της πρώτης περιόδου του άρθρου 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, σύμφωνα με τον οποίο το ΓΕΕΑ οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά και, αφετέρου, άλλες διατάξεις του ίδιου κανονισμού καταδεικνύουν επίσης ότι, στο πλαίσιο του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, δεν φέρει ο δικαιούχος του σήματος το βάρος της απόδειξης. Το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε επομένως να αποφανθεί ότι το ΓΕΕΑ ήταν υποχρεωμένο να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά.

44. Η Systemtechnik προβάλλει το επιχείρημα ότι, στο πλαίσιο της αρμοδιότητας που περιγράφεται στο άρθρο 76, παράγραφος 1, απαιτείται από το ΓΕΕΑ να εξετάζει όλα τα στοιχεία που υποβάλλονται ενώπιόν του, ανεξαρτήτως του πότε προσκομίστηκαν. Συνεπώς, το ΓΕΕΑ δεν επιτρέπεται να αρνηθεί να λάβει υπόψη του αποδεικτικά στοιχεία για τον λόγο και μόνον ότι προσκομίστηκαν μετά τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας. Αντιθέτως προς τους κανόνες που διέπουν την απόδειξη της ουσιαστικής χρήσης σε διαδικασίες ανακοπής ή κήρυξης της ακυρότητας¹³, το άρθρο 51 του κανονισμού 207/2009 δεν προβλέπει, ως προς τις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, υποχρέωση απόδειξης της χρήσης του σήματος ούτε προσδιορίζει τις έννομες συνέπειες σε περίπτωση που δεν αποδειχθεί τέτοια χρήση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται από τον δικαιούχο να αποδείξει ουσιαστική χρήση του σήματός του κατόπιν σχετικού αιτήματος τρίτου. Ούτε κηρύσσεται ο δικαιούχος αυτοδικαίως έκπτωτος από το δικαίωμά του εφόσον δεν αποδείξει ότι έχει χρησιμοποιήσει το οικείο σήμα. Η ως άνω ερμηνεία του άρθρου 51 συνάδει, εξάλλου, απολύτως με γενικές αρχές οι οποίες διέπουν την κατανομή του βάρους απόδειξης και, συγκεκριμένα, με την αρχή ότι όποιος επικαλείται δικαίωμα βαρύνεται με την απόδειξη της ύπαρξής του.

45. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα σήμαινε ότι ο δικαιούχος του σήματος θα ήταν αναγκασμένος να υπερασπίζεται διαρκώς τον εαυτό του έναντι αιτήσεων για κήρυξη έκπτωσης, με συνέπεια να υποβάλλεται σε μακρόχρονες και δαπανηρές διαδικασίες. Από την άποψη αυτή, η διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης διαφέρει τόσο από τη διαδικασία για την κήρυξη ακυρότητας όσο και από τη διαδικασία ανακοπής, δεδομένου ότι η ενδεχόμενη απόρριψη ανακοπής ή αίτησης για την κήρυξη ακυρότητας δεν έχει ως αποτέλεσμα την οριστική απώλεια του οικείου σήματος.

46. Το ΓΕΕΑ θεωρεί ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι στις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης προσιδιάζει διάταξη η οποία αφορά σχετικούς λόγους απαραδέκτου, όπως το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009. Η διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης, όπως ακριβώς και οι διαδικασίες επί σχετικών λόγων απαραδέκτου, είναι μια *inter partes* διαδικασία η οποία έχει ως σκοπό να προστατεύσει τα συμφέροντα των ανταγωνιστών, περιορίζοντας το μονοπώλιο δικαιούχων που δεν χρησιμοποιούν το σήμα τους. Η αρχή ότι το ΓΕΕΑ εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά δεν ισχύει σε αυτό το είδος διαδικασίας. Ευλόγως μάλιστα, αφού, εκ των διαδίκων, ο δικαιούχος θα είναι εκείνος που θα μπορεί κατά πάσα πιθανότητα να προσκομίσει τα απαραίτητα στοιχεία προς απόδειξη της χρήσης του σήματος στη σχετική αγορά. Επιπλέον, θα ήταν προβληματικό να απαιτείται από τον αιτούντα να αποδείξει τη μη χρήση του σήματος τρίτου.

13 — Συγκεκριμένα, προς τα άρθρα 15, παράγραφος 1, 42, παράγραφος 2, και 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009.

47. Ως προς το επιχείρημα ότι το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε να λάβει υπόψη τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιον του τμήματος προσφυγών, το ΓΕΕΑ συσχετίζεται την προσέγγιση την οποία έχει υιοθετήσει το Γενικό Δικαστήριο σε υποθέσεις όπως η New Yorker SHK Jeans κατά ΓΕΕΑ¹⁴ και ισχυρίζεται ότι, λαμβανομένων υπόψη των ομοιοτήτων μεταξύ των κανόνων 22, παράγραφος 2, και 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής, ενδείκνυται να ερμηνεύονται οι δύο διατάξεις με τον ίδιο τρόπο.

48. Η Clean Solutions δεν ερμηνεύει το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 υπό την έννοια ότι το ΓΕΕΑ οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης όπου τίθεται αποκλειστικώς και μόνον το ζήτημα της ουσιαστικής χρήσης του σήματος. Ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής προβλέπει συναφώς ότι ο δικαιούχος κοινοτικού σήματος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του αν δεν αποδείξει ουσιαστική χρήση εντός της προθεσμίας που τάσσει το ΓΕΕΑ. Στην τρίτη περίοδο της ίδιας διάταξης ορίζεται ότι ο κανόνας 22, παράγραφοι 2 έως 4, εφαρμόζεται *mutatis mutandis*. Επομένως, σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, ο δικαιούχος του σήματος βαρύνεται με την απόδειξη της ουσιαστικής χρήσης του.

Τρίτος λόγος αναίρεσης: άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009

49. Κατά τη Systemtechnik, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε σφάλμα, στη σκέψη 26 της απόφασής του, καθόσον έκρινε ότι τυχόν ελάχιστη και ανεπαρκής χρήση του σήματος αποκλείεται να θεωρηθεί ουσιαστική. Θα έπρεπε να εφαρμόσει την υφιστάμενη νομολογία σχετικά με την ουσιαστική χρήση, από την οποία συνάγεται μάλλον διαφορετική ερμηνεία.

50. Το ΓΕΕΑ υποστηρίζει ότι ο λόγος αυτός είναι προδήλως αβάσιμος, δεδομένου ότι στηρίζεται στην αναπαραγωγή τμήματος μόνον του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Ειδικότερα, η Systemtechnik παραλείπει να επισημάνει ότι το Γενικό Δικαστήριο απέκλεισε την ελάχιστη και ανεπαρκή χρήση σήματος ως ενδεχόμενη βάση προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το σήμα όντως χρησιμοποιείται στην πράξη.

51. Η Clean Solutions θεωρεί ότι ο τρίτος λόγος είναι αβάσιμος, προβάλλει δε συναφώς επιχειρήματα παρόμοια με εκείνα του ΓΕΕΑ. Κατά την άποψή της, από τη συλλογιστική που αναπτύσσει το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 26 έως 30 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι αυτό έλαβε υπόψη όλες τις σχετικές με την ουσιαστική χρήση προϋποθέσεις τις οποίες έχει θέσει το Δικαστήριο με τη νομολογία του. Η Clean Solutions ισχυρίζεται ότι, με τον τρίτο λόγο αναίρεσης, η Systemtechnik ζητεί στην πραγματικότητα από το Δικαστήριο να υποκαταστήσει το Γενικό Δικαστήριο στην εκτίμησή του επί των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων.

Τέταρτος λόγος αναίρεσης: άρθρο 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με τον κανόνα 22 του κανονισμού εφαρμογής

52. Η Systemtechnik υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε σφάλμα στο μέτρο που επιβεβαίωσε, με τη σκέψη 37 της απόφασής του, ότι η υπεύθυνη δήλωση δεν συνιστά αποδεκτό αποδεικτικό μέσο κατά την έννοια του άρθρου 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009. Σε παλαιότερες υποθέσεις, τέτοια δήλωση έχει κριθεί παραδεκτό αποδεικτικό στοιχείο και της έχει αναγνωριστεί επαρκής αποδεικτική ισχύς, ακόμη και ελλείψει πρόσθετων στοιχείων που να στηρίζουν το περιεχόμενό της.

14 — Απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2011, T-415/09, New Yorker SHK Jeans GmbH & Co. KG κατά ΓΕΕΑ (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή), κατά της οποίας έχει ασκηθεί αναίρεση στην υπόθεση C-621/11 P, επίσης αντικείμενο σημερινών μου προτάσεων.

53. Κατά το ΓΕΕΑ, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να ελέγξει την εκτίμηση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο επί της αποδεικτικής ισχύος της υπεύθυνης δήλωσης, με τη σκέψη 34 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, εφόσον πρόκειται για εκτίμηση επί των πραγματικών περιστατικών. Το ΓΕΕΑ διατείνεται ότι, εν πάση περιπτώσει, η Systemtechnik παρερμήνευσε την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου ως προς το συγκεκριμένο σημείο. Το Γενικό Δικαστήριο δεν απέρριψε *in abstracto* την αποδεικτική ισχύ των υπεύθυνων δηλώσεων. Έκρινε όμως ότι στην προκειμένη περίπτωση έπρεπε οπωσδήποτε να προσκομιστούν πρόσθετα στοιχεία λόγω της ιδιότητας του υπογράφοντος τη δήλωση.

54. Η Clean Solutions παρατηρεί ότι, στη σκέψη 31 της απόφασης του τμήματος προσφυγών της 25ης Αυγούστου 2009, το ΓΕΕΑ είχε διαπιστώσει ότι η υπεύθυνη δήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο των επιχειρημάτων που προβάλλει ο διάδικος. Το συγκεκριμένο σημείο της απόφασης αυτής δεν προσβλήθηκε με την προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο δεν συμφώνησε ρητώς με τη θέση του τμήματος προσφυγών ούτε και αποφάνθηκε ότι όλες οι πληροφορίες που περιέχονται σε τέτοια δήλωση πρέπει να επιβεβαιώνονται από πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία. Η Clean Solutions ισχυρίζεται, επιπλέον, ότι η Systemtechnik παρέλειψε να αναφερθεί σε πιο πρόσφατη νομολογία σύμφωνα με την οποία η δήλωση στελέχους επιχείρησης δεν λογίζεται ως αποδεικτικό στοιχείο αν δεν ενισχύεται από πρόσθετο υλικό.

Υπόθεση C-610/11 P

Πρώτος λόγος αναίρεσης: άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009

55. Η Systemtechnik υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε σφάλμα στο μέτρο που έκρινε, με τη σκέψη 34 της απόφασής του, ότι η υπεύθυνη δήλωση στερείται αποδεικτικής ισχύος αν δεν προσκομιστούν προς στήριξή της και άλλα αποδεικτικά στοιχεία ενώπιον του τμήματος ακυρώσεων. Το Γενικό Δικαστήριο έχει αποφανθεί στο παρελθόν ότι οι υπεύθυνες δηλώσεις συνιστούν παραδεκτά αποδεικτικά μέσα και ότι δεν είναι απαραίτητο να επιβεβαιώνεται το περιεχόμενό τους από πρόσθετα στοιχεία. Επιπλέον, παραλείποντας να λάβει υπόψη το γεγονός ότι ουδείς από τους λοιπούς διαδίκους αμφισβήτησε στην πράξη ή κατ' ουσίαν το περιεχόμενο της δήλωσης αυτής, το Γενικό Δικαστήριο δεν τήρησε την αρχή σύμφωνα με την οποία το ζήτημα της ουσιαστικής χρήσης πρέπει να εκτιμάται σφαιρικά, βάσει όλων των κρίσιμων στοιχείων της σχετικής υπόθεσης.

56. Οι παρατηρήσεις του ΓΕΕΑ επί του συγκεκριμένου λόγου αναίρεσης είναι ίδιες με εκείνες που υπέβαλε ως προς τον τέταρτο λόγο αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P.

57. Η Clean Solutions συμμερίζεται την άποψη του ΓΕΕΑ. Θεωρεί ότι το Γενικό Δικαστήριο ούτε αποφάνθηκε ότι οι υπεύθυνες δηλώσεις στερούνται γενικώς αποδεικτικής ισχύος ούτε έσφαλε κατά την εκτίμησή του επί της επίμαχης εν προκειμένω υπεύθυνης δήλωσης. Έκρινε απλώς ότι, δεδομένης της σχέσης μεταξύ του υπογράφοντος τη δήλωση και του δικαιούχου του σήματος, η υπεύθυνη αυτή δήλωση δεν είχε αποδεικτική ισχύ ελλείψει άλλων στοιχείων που να επιβεβαιώνουν το περιεχόμενό της. Η ως άνω εκτίμηση επί της αποδεικτικής ισχύος μιας υπεύθυνης δήλωσης δεν συνιστά νομικό ζήτημα υποκείμενο στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου. Πέραν τούτου, ουδεμία σημασία έχει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης δεν αμφισβητήθηκε εν προκειμένω. Πρώτον, η αποδεικτική ισχύς μιας δήλωσης δεν εξαρτάται μόνον από το αν το περιεχόμενό της έχει αμφισβητηθεί ή όχι. Δεύτερον, η Systemtechnik θα μπορούσε να προβάλει το εν λόγω επιχείρημα σε σχέση με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης. Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 δεν έχει την έννοια ότι το ΓΕΕΑ υποχρεούται να θεωρεί αποδεδειγμένα τα πραγματικά περιστατικά τα οποία

επικαλείται κάποιος διάδικος, εφόσον αυτά δεν έχουν αμφισβητηθεί¹⁵.

Δεύτερος λόγος αναίρεσης: άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009

58. Η Systemtechnik υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε σφάλμα καθόσον δεν εφάρμοσε το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, το οποίο ορίζει ότι το ΓΕΕΑ οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά σε διαδικασίες που δεν αφορούν σχετικούς λόγους απαραδέκτου της καταχώρισης σήματος. Επομένως, κατά την άποψή της, το ΓΕΕΑ δεν επιτρέπεται να μη λάβει υπόψη αποδεικτικά στοιχεία για τον λόγο και μόνον ότι προσκομίστηκαν εκπροθέσμως και υποχρεούται να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών εγγράφων εφόσον εκτιμά ότι παρίσταται ανάγκη.

59. Οι παρατηρήσεις του ΓΕΕΑ επί του συγκεκριμένου λόγου αναίρεσης είναι ίδιες με εκείνες που υπέβαλε ως προς το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P.

60. Η Clean Solutions διαφωνεί με την προτεινόμενη από τη Systemtechnik ερμηνεία του κανονισμού 207/2009 και παραπέμπει στον κανόνα 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής για να υποστηρίξει ότι, σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, το βάρος της απόδειξης όσον αφορά την ουσιαστική χρήση του σήματος το φέρει ο δικαιούχος του. Επίσης, κατά την άποψή της, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε ότι το ΓΕΕΑ μπορεί να λάβει υπόψη μόνον τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει προσκομίσει ο δικαιούχος. Ως προς το επιχείρημα της Systemtechnik ότι το ΓΕΕΑ θα έπρεπε να έχει εξετάσει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά και να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία, η Clean Solutions ισχυρίζεται ότι το επιχείρημα αυτό σχετίζεται με ενδεχόμενο σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου κατά την εκ μέρους του διαπίστωση και εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου.

Τρίτος λόγος αναίρεσης: άρθρα 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 76, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 207/2009

61. Ο τρίτος λόγος αναίρεσης χωρίζεται, κατά τα φαινόμενα, σε δύο σκέλη.

62. Πρώτον, η Systemtechnik υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο έσφαλε στο μέτρο που έκρινε ότι το ΓΕΕΑ δεν επιτρέπεται να λάβει υπόψη αποδεικτικά στοιχεία τα οποία έχουν προσκομιστεί εκπροθέσμως ενώπιον του τμήματος προσφυγών. Το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε να αποφανθεί ότι τα αποδεικτικά στοιχεία δεν προσκομίστηκαν εκπροθέσμως. Ούτε όφειλε η Systemtechnik να αποδείξει την ουσιαστική χρήση του σήματός της. Επισημαίνει δε συναφώς ότι δεν προβλέπονται ως προς τις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης διατάξεις παρόμοιες με τα άρθρα 42, παράγραφος 2, και 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009.

63. Δεύτερον, (πέραν των επιχειρημάτων που ταυτίζονται με εκείνα τα οποία παρουσίασε στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P) η Systemtechnik προβάλλει και το επιχείρημα ότι, ακόμη και στην περίπτωση που το Δικαστήριο εκτιμήσει ότι το ΓΕΕΑ δεν δύναται να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε σφάλμα καθόσον αποφάνθηκε ότι δεν απόκειται στη διακριτική ευχέρεια του ΓΕΕΑ να λάβει υπόψη αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκομίστηκαν μετά τη λήξη της ταχθείσας από το τμήμα ακυρώσεων προθεσμίας. Κατά τη Systemtechnik, ήταν εσφαλμένη η διαπίστωση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 63 της απόφασής του, ότι δηλαδή

15 — Η Clean Solutions παραπέμπει συναφώς στην απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2005, T-336/03, Éditions Albert René κατά ΓΕΕΑ – Orange (MOBILIX) (Συλλογή 2005, σ. II-4667).

ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής αποτελεί εξαίρεση από τον γενικό κανόνα σχετικά με τη διακριτική ευχέρεια του ΓΕΕΑ να λαμβάνει υπόψη εκπροθέσμως υποβληθέντα αποδεικτικά στοιχεία. Το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε να έχει αποφανθεί ότι το ΓΕΕΑ διέθετε συναφώς διακριτική ευχέρεια και ότι όφειλε να την ασκήσει.

64. Η θέση του ΓΕΕΑ είναι η ίδια με εκείνη την οποία προέβαλε ως προς το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P.

65. Η Clean Solutions εκφράζει την άποψη ότι ο δικαιούχος υποχρεούται να αποδείξει ουσιαστική χρήση, και μάλιστα εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Θεωρεί ότι το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά το ζήτημα αν αποκείται στη διακριτική ευχέρεια του ΓΕΕΑ να λάβει υπόψη αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκομίστηκαν μετά το πέρας της ταχθείσας προθεσμίας συνάδει με την προγενέστερη νομολογία.

Τέταρτος λόγος αναίρεσης: κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής

66. Επικουρικώς, για την περίπτωση που το Δικαστήριο διαφωνήσει με την προτεινόμενη από τη Systemtechnik ερμηνεία του κανόνα 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής, η Systemtechnik υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο έσφαλε καθόσον έπρεπε να αποφανθεί ότι η συγκεκριμένη διάταξη δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη δεν τυγχάνει εφαρμογής διότι, αφενός, είναι ασύμβατη τόσο προς το γράμμα όσο και προς τον σκοπό του κανονισμού 207/2009 και, αφετέρου, τυχόν εφαρμογή της θα αντέβαινε στην αρχή της αναλογικότητας.

67. Η Clean Solutions δεν συμφωνεί, δεδομένου ότι ούτε το ΓΕΕΑ ούτε το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να εφαρμόσει τον κανόνα 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής, εφόσον η διάταξη αυτή δεν έχει κριθεί ανίσχυρη.

Ανάλυση

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

68. Πρώτον, υπενθυμίζω ότι η ανααιρετική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται σε νομικά ζητήματα¹⁶. Το Δικαστήριο δεν μπορεί να υποβάλει σε έλεγχο τις διαπιστώσεις και τις εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου επί των πραγματικών περιστατικών, εκτός αν στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έχει παραμορφωθεί προδήλως το περιεχόμενό τους. Στο μέτρο που η Systemtechnik ζητεί, στο πλαίσιο αμφότερων των αναιρέσεων, από το Δικαστήριο να ελέγξει την εκτίμηση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο επί των πραγματικών περιστατικών, οι σχετικοί λόγοι αναίρεσης ή τα σχετικά επιχειρήματα είναι απορριπτέα ως απαράδεκτα.

69. Δεύτερον, η Systemtechnik κάνει λόγο για παραβάσεις διατάξεων τόσο του κανονισμού 207/2009 όσο και του κανονισμού εφαρμογής. Ο δεύτερος περιέχει κανόνες αναγκαίους για την εφαρμογή του πρώτου¹⁷. Συνεπώς, δεν είναι δυνατό να ερμηνευθεί κατά τρόπο αντίθετο προς τον κανονισμό 207/2009. Ενδέχεται, ωστόσο, ο τελευταίος αυτός κανονισμός να σιωπά ως προς ορισμένο ζήτημα, όπως η κατανομή του βάρους απόδειξης σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, ενώ το γράμμα του κανονισμού εφαρμογής να μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι διατάξεις του είναι εκείνες που θέτουν τους εφαρμοστέους κανόνες σε σχέση με το συγκεκριμένο ζήτημα. Σε τέτοιες περιπτώσεις επ' ουδενί δικαιολογείται το συμπέρασμα ότι ο κανονισμός εφαρμογής δεν είναι σύμφωνος με τον

16 — Άρθρο 256 ΣΛΕΕ και άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

17 — Βλ. έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού εφαρμογής και τελευταία αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 40/94. Βλ., επίσης, δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 207/2009 και άρθρο 162 του ίδιου αυτού κανονισμού.

κανονισμό 207/2009. Υπ' αυτή την οπτική, νομίζω ότι αρκετοί από τους λόγους αναίρεσης που προέβαλε η Systemtechnik πάσχουν, καθόσον διέπονται από τη λογική ότι ο κανονισμός εφαρμογής δεν επιτρέπεται να θέτει κανόνα ο οποίος να μην επιβεβαιώνεται ή να μην αποκλείεται από το γράμμα του κανονισμού 207/2009.

70. Τέλος, η Systemtechnik προβάλλει, σε σχέση με το άρθρο 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, διάφορα επιχειρήματα που αφορούν το παραδεκτό, βάσει του γερμανικού δικαίου, της υπεύθυνης δήλωσης του διαχειριστή της. Είναι προφανές ότι οι σχετικοί κανόνες του γερμανικού δικαίου ουδεμία επιρροή ασκούν ως προς το παραδεκτό αποδεικτικών στοιχείων δυνάμει του κανονισμού 207/2009 και του κανονισμού εφαρμογής. Ως εκ τούτου, απορρίπτω άνευ ετέρου τα επιχειρήματα αυτά.

71. Πάντως, οι λόγοι αναίρεσης στις δύο υποθέσεις εν μέρει συμπίπτουν και δεν είμαι βέβαιη ότι υπάρχει ένας ενδεδειγμένος τρόπος έκθεσής τους, ώστε η σχετική ανάλυση να είναι απολύτως σαφής. Αποφάσισα να τους ομαδοποιήσω βάσει αντικειμένου και να αναφέρομαι, με αυτό το κριτήριο, ταυτόχρονα σε επιμέρους λόγους αμφότερων των αναίρεσεων.

Σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον δεν αποφάνθηκε επί όλων των λόγων ακύρωσης: άρθρο 65 του κανονισμού 207/2009 και άρθρο 134, παράγραφοι 2 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου (πρώτος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P)

72. Στην υπόθεση T-427/09, η Systemtechnik ήταν παρεμβαίνουσα. Το άρθρο 134, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου ορίζει ότι οι παρεμβαίνοντες «έχουν τα ίδια δικονομικά δικαιώματα με τους κύριους διαδίκους» και ότι «έχουν τη δυνατότητα να στηρίξουν τα αιτήματα ενός των κυρίων διαδίκων και να προβάλουν αιτήματα και ισχυρισμούς αυτοτελείς σε σχέση με εκείνους των κυρίων διαδίκων». Μπορούν επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 134, παράγραφος 3, του ίδιου Κανονισμού Διαδικασίας, «να αιτούνται την ακύρωση ή τη μεταρρύθμιση της απόφασης του τμήματος προσφυγών ως προς [...] θέμα στο οποίο δεν αναφέρεται η προσφυγή και να προβάλουν ισχυρισμούς που δεν έχουν προβληθεί στην προσφυγή».

73. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει, όπως και για τα επιχειρήματα των κύριων διαδίκων, να απαντά ικανοποιητικώς στα επιχειρήματα των παρεμβαίνόντων, ώστε αυτοί να είναι σε θέση να γνωρίζουν για ποιον λόγο απορρίφθηκαν τα επιχειρήματά τους. Με την υπό κρίση αναίρεση η Systemtechnik ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να ελέγξει αν το Γενικό Δικαστήριο τήρησε αυτή την υποχρέωσή του.

74. Κατά την άποψή μου, την τήρησε.

75. Η Systemtechnik δεν προέβαλε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου αίτημα ακύρωσης ή μεταρρύθμισης της απόφασης του τμήματος προσφυγών. Υποστήριξε απλώς και μόνον το αίτημα του ΓΕΕΑ να απορριφθεί η ασηκωθείσα προσφυγή. Εστίασε, με τα επιχειρήματά της, στους λόγους για τους οποίους το τμήμα προσφυγών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν αρκούσαν για να διαπιστωθεί ότι είχε γίνει ουσιαστική χρήση¹⁸.

76. Συμφωνώ με την άποψη του ΓΕΕΑ ότι η Systemtechnik, εφόσον παρέλειψε να ζητήσει από το Γενικό Δικαστήριο να τροποποιήσει την αιτιολογία της απόφασης του τμήματος προσφυγών, δεν δύναται να ζητήσει κατ' αναίρεση από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι κακώς το Γενικό Δικαστήριο δεν τροποποίησε την αιτιολογία αυτή. Οι συνέπειες της ως άνω παράλειψης βαρύνουν, δηλαδή, την ίδια τη Systemtechnik.

77. Συνεπώς, καταλήγω ότι ο συγκεκριμένος λόγος αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

18 — Βλ. σκέψεις 18 έως 20 της ανααιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

Σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον κακώς δεν αποφάνθηκε ότι το ΓΕΕΑ υποχρεούται να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά: άρθρα 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 76 του κανονισμού 207/2009 (δεύτερος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P, δεύτερος λόγος αναίρεσης και πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P)

78. Η Systemtechnik υποστηρίζει, στην υπόθεση C-609/11 P, ότι το Γενικό Δικαστήριο έπρεπε να αποφανθεί ότι το ΓΕΕΑ οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης και ότι, εφόσον το Γενικό Δικαστήριο δεν το έπραξε, παρερμήνευσε τις αρχές που διέπουν την κατανομή του βάρους απόδειξης σε τέτοιες διαδικασίες. Το ως άνω επιχείρημα στηρίζεται στην προκείμενη ότι ισχύει για την έκπτωση ό,τι και για τους απόλυτους λόγους απαραδέκτου. Εξ αυτού προκύπτει επίσης, πάντοτε κατά τη Systemtechnik, ότι το ΓΕΕΑ δεν δικαιούται να μη λάβει υπόψη στοιχεία που έχουν προσκομιστεί μετά τη λήξη της προθεσμίας την οποία έχει τάξει. Η Systemtechnik ισχυρίζεται, λοιπόν, περαιτέρω ότι το Γενικό Δικαστήριο έσφαλε στο μέτρο που δεν έκρινε ότι το ΓΕΕΑ έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία τα οποία διαθέτει, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας υποβολής τους.

79. Ο συγκεκριμένος λόγος αναίρεσης ταυτίζεται κατ' ουσία με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης και το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P, μολονότι ο πρώτος εξ αυτών δεν στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009. Αφορά την κατανομή του βάρους απόδειξης σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης κινηθείσες με την υποβολή αίτησης δυνάμει της τελευταίας αυτής διάταξης. Αναλόγως με το ποιος θα κριθεί ότι φέρει το βάρος, μπορεί να χρειαστεί να εξεταστεί το επιχείρημα σχετικά με τη μεταχείριση που πρέπει να επιφυλάσσει το ΓΕΕΑ σε αποδεικτικά στοιχεία τα οποία έχουν προσκομιστεί μετά το πέρας της ταχθείσας προθεσμίας.

80. Το Γενικό Δικαστήριο δεν αναφέρθηκε ρητώς, με την απόφασή του επί της υπόθεσης T-427/09, στο εν λόγω ζήτημα, αν και το σκεπτικό που ανέπτυξε επί του μοναδικού λόγου ακύρωσης στην υπόθεση εκείνη βασιζόταν στην προκείμενη ότι ο δικαιούχος κατά του οποίου έχει κινηθεί διαδικασία για να κηρυχθεί έκπτωτος από το δικαίωμά του πρέπει να προσκομίσει στοιχεία προς απόδειξη της ουσιαστικής χρήσης του σήματός του. Αντιθέτως, στην υπόθεση T-434/09, ζητήθηκε από το Γενικό Δικαστήριο να εκτιμήσει το ίδιο αυτό ζήτημα στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακύρωσης, που αφορούσε παράβαση εκ μέρους του ΓΕΕΑ της υποχρέωσής του να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά. Με την απόφασή του, και πιο συγκεκριμένα με τη σκέψη 54 αυτής, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η προϋπόθεση του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 σχετίζεται με διάταξη που αφορά την εξέταση σχετικών λόγων απαραδέκτου και ότι «επομένως» η εξέταση στην οποία προβαίνει το ΓΕΕΑ περιορίζεται μόνο στα προβληθέντα από τους διαδίκους πραγματικά περιστατικά.

81. Διαφωνώ μεν με το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου στην απόφασή του επί της υπόθεσης T-434/09, πλην όμως δεν θεωρώ εσφαλμένο το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε.

82. Ο δικαιούχος κοινοτικού σήματος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από τα δικαιώματά του, μετά από σχετική αίτηση που υποβάλλεται στο ΓΕΕΑ ή μετά από ανταγωγή στο πλαίσιο διαδικασίας για προσβολή των δικαιωμάτων αυτών¹⁹. Η έκπτωση συνεπάγεται, για τον δικαιούχο, απώλεια των δικαιωμάτων του επί του σήματος σε σχέση με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αυτό προσδιόριζε, η οποία ανατρέχει στην ημερομηνία είτε της σχετικής αίτησης είτε της ανταγωγής²⁰. Η έκπτωση είναι μία από τις κυρώσεις οι οποίες προβλέπονται ως προς τα κοινοτικά σήματα, εφόσον ο δικαιούχος τους δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση τους στην Κοινότητα σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που προσδιορίζουν²¹.

19 — Άρθρο 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009.

20 — Άρθρο 55, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009.

21 — Άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009.

83. Αντιθέτως προς ό,τι ισχύει για την κήρυξη ακυρότητας ή για το απαράδεκτο της καταχώρισης και αντιθέτως προς ό,τι έκρινε το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 52 στην απόφασή του επί της υπόθεσης T-434/09, ουδεμία διάκριση γίνεται στο άρθρο 51 του κανονισμού 207/2009 ή σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη μεταξύ απόλυτων και σχετικών λόγων έκπτωσης. Η Clean Solutions υπέβαλε εν προκειμένω αίτηση για την κήρυξη έκπτωσης δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009. Η εν λόγω διάταξη δεν προβλέπει κάποια συγκεκριμένη διαδικασία. Συνεπώς, δεν δίδει απάντηση στο ερώτημα ποιος φέρει το βάρος απόδειξης σε τέτοιες περιπτώσεις.

84. Οι σχετικοί διαδικαστικοί κανόνες περιέχονται στα άρθρα 56 και 57 του κανονισμού 207/2009. Πέραν της μνείας (στο άρθρο 56, παράγραφος 2) ότι η αίτηση για την κήρυξη έκπτωσης πρέπει «να υποβάλλεται γραπτώς και να είναι αιτιολογημένη», καμία από τις δύο αυτές διατάξεις δεν πραγματεύεται εξαντλητικώς το ζήτημα της κατανομής του βάρους της απόδειξης. Το άρθρο 57, παράγραφος 2, αναφέρεται στην περίπτωση όπου, κατόπιν αίτησης του δικαιούχου του οικείου σήματος, ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος, ο οποίος είναι διάδικος σε διαδικασία για την κήρυξη ακυρότητας, «οφείλει να αποδείξει» ότι έχει γίνει ουσιαστική χρήση του δικού του σήματος. Επομένως δεν επιλύεται το ζήτημα ποιος πρέπει να αποδείξει την ουσιαστική χρήση σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης.

85. Ο κανονισμός 207/2009 πρέπει, πάντως, να εξεταστεί σε συνδυασμό με τον κανονισμό εφαρμογής του.

86. Ο κανόνας 37 του κανονισμού εφαρμογής υπεισέρχεται σε μεγαλύτερες λεπτομέρειες όσον αφορά τις υποχρεώσεις του αιτούντος την κήρυξη έκπτωσης και, πιο συγκεκριμένα, ως προς τις απαιτήσεις που θέτει το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού να είναι η αίτηση γραπτή και αιτιολογημένη. Ειδικότερα, ο κανόνας 37, στοιχείο β', σημείο iv, προβλέπει ότι η αίτηση πρέπει να περιέχει «αναφορά των πραγματικών περιστατικών, αποδείξεων και ισχυρισμών που προβάλλονται για την υποστήριξη της αίτησης»²². Η διατύπωση που χρησιμοποιείται υποδηλώνει, ενδεχομένως, ότι δεν είναι αναγκαία η επίκληση όλων των πραγματικών περιστατικών και η προσκόμιση όλων των αποδεικτικών στοιχείων, μολονότι δέχομαι ότι άλλες γλωσσικές αποδόσεις του ίδιου κανόνα κατατείνουν ίσως σε διαφορετική ερμηνεία²³.

87. Η αίτηση αυτή εν συνεχεία κοινοποιείται στον δικαιούχο και το ΓΕΕΑ την εξετάζει από άποψη παραδεκτού²⁴. Αν κριθεί παραδεκτή, τότε, όπως επιτάσσει ο κανόνας 40, παράγραφος 1, το ΓΕΕΑ «καλεί τον δικαιούχο του κοινοτικού σήματος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός προθεσμίας που του τάσσει». Αν η αίτηση στηρίζεται στον λόγο στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, τότε ο κανόνας 40, παράγραφος 5, ορίζει ότι το ΓΕΕΑ «καλεί τον δικαιούχο του κοινοτικού σήματος να παράσχει αποδείξεις πραγματικής χρήσης του σήματος εντός προθεσμίας που καθορίζει».

88. Η απαίτηση να παράσχει ο αιτών στοιχεία προς στήριξη της αίτησής του συναρτάται, επομένως, με το παραδεκτό της. Αντιθέτως, η απαίτηση να αποδείξει ο δικαιούχος ότι έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματός του έχει εφαρμογή μόνον εφόσον η σχετική αίτηση κριθεί παραδεκτή και ενδέχεται, ως εκ τούτου, να θίξει επί της ουσίας την προστασία ενός κοινοτικού σήματος.

22 — Η υπογράμμιση δική μου.

23 — Παραδείγματος χάρη, το γαλλικό κείμενο είναι μάλλον πιο ουδέτερο ως προς αυτό το σημείο, καθόσον ορίζει ότι η αίτηση πρέπει να περιέχει: «les faits, preuves et observations présentés à l'appui de la demande». Σημειωτέον όμως, ενδεικτικώς, ότι η απόδοση της διάταξης τόσο στην ολλανδική όσο και στη γερμανική γλώσσα ομοιάζει περισσότερο με την αγγλική: «een opgave van de feiten, bewijsmateriaal en argumenten die ter staving van deze gronden worden aangevoerd» και «die Angabe der zur Begründung vorgebrachten Tatsachen, Beweismittel und Bemerkungen» αντιστοίχως.

24 — Κανόνας 40, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής. Οι λόγοι απαραδέκτου τέτοιας αίτησης παρατίθενται στον κανόνα 39 του κανονισμού εφαρμογής.

89. Από τον συνδυασμό των κρίσιμων διατάξεων του κανονισμού 207/2009 και του κανονισμού εφαρμογής προκύπτει επίσης ότι, σε περιστάσεις όπως αυτές της προκειμένης περίπτωσης, ο μεν αιτών οφείλει να *αναφερθεί σε στοιχεία* που να στηρίζουν τον ισχυρισμό του ότι δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του οικείου κοινοτικού σήματος στην Ένωση, ο δε δικαιούχος υποχρεούται να *αποδείξει* ουσιαστική χρήση του σήματός του²⁵.

90. Η απόδειξη της ουσιαστικής χρήσης σήματος είναι προδήλως επαχθέστερη από την απλή αναφορά σε πραγματικά περιστατικά, αποδεικτικά στοιχεία και επιχειρήματα που προβάλλονται προς στήριξη του ισχυρισμού ότι δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος αυτού στην Ένωση.

91. Κατά τη γνώμη μου, ο αιτών οφείλει να εκθέτει με σαφήνεια τις νομικές του αιτιάσεις και να αναφέρεται συγκεκριμένα στα πραγματικά περιστατικά και στα στοιχεία που αποτελούν τη βάση της αίτησης για την κήρυξη έκπτωσης από τα δικαιώματα επί του σήματος αυτού. Δεν αρκεί, επομένως, η υποβολή μιας επιπόλαιης ή ατεκμηρίωτης αίτησης για την κήρυξη έκπτωσης. Το ΓΕΕΑ πρέπει να απορρίπτει τέτοιες αιτήσεις ως απαράδεκτες. Ειδάλλως, συμφωνώ με τη Systemtechnik ότι θα συνέτρεχε ο κίνδυνος να αναγκάζεται διαρκώς ο δικαιούχος σήματος να αμύνεται έναντι αιτήσεων για την έκπτωσή του από τα δικαιώματά του.

92. Ταυτόχρονα όμως η άσκηση του δικαιώματος υποβολής αίτησης για την κήρυξη έκπτωσης θα καθίστατο αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερής αν επιβαλλόταν στον αιτούντα η υποχρέωση να προσκομίζει αρνητικά αποδεικτικά στοιχεία, ήτοι να αποδεικνύει ο ίδιος ότι δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του οικείου σήματος.

93. Φρονώ, λοιπόν, ότι ο αιτών δεν υποχρεούται να προσκομίσει λεπτομερή στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν την έλλειψη ουσιαστικής χρήσης του σήματος του δικαιούχου. Αρκεί απλώς να θέσει υπόψη του Γραφείου, με πειστικό τρόπο, ότι υφίστανται εύλογες ενστάσεις ως προς τη χρήση του επίμαχου σήματος.

94. Σε περίπτωση που η αίτηση κριθεί παραδεκτή, ο κανονισμός εφαρμογής ορίζει ρητώς ότι ο δικαιούχος οφείλει να αποδείξει ότι έχει πράγματι χρησιμοποιήσει το σήμα του. Ο δικαιούχος είναι το πλέον κατάλληλο πρόσωπο να παράσχει λεπτομερή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το σήμα έχει χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με τη γενική απαίτηση χρήσης, την οποία θέτει το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, και να άρει τυχόν αμφιβολίες ως προς το αν συντρέχει λόγος έκπτωσής του. Αν δεν το πράξει, παύει να δικαιολογείται η προστασία του σήματός του.

95. Αντιθέτως προς τη Systemtechnik, δεν θεωρώ ότι το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για διαφορετική ερμηνεία.

96. Το άρθρο 76, παράγραφος 1, δεν αφορά την κατανομή του βάρους απόδειξης μεταξύ του αιτούντος και του δικαιούχου του σήματος σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης. Καθορίζει την έκταση της συνεισφοράς του ΓΕΕΑ στη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών σε διαδικασίες ενώπιόν του και θέτει τα όρια της ευθύνης, ως προς τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών, μεταξύ της αρμόδιας αρχής και των διαδίκων σε διαδικασίες ενώπιόν της.

25 — Οι λοιπές γλωσσικές αποδόσεις δεν φαίνεται να παρέχουν επιχειρήματα κατά της συγκεκριμένης ερμηνείας. Παραδείγματος χάρη, η γαλλική προβλέπει ότι «l'Office demande au titulaire de la marque communautaire la preuve de l'usage de la marque au cours d'une période qu'il précise», η ολλανδική ορίζει ότι «verzoekt het Bureau de eigenaar van het Gemeenschapsmerk binnen een door het Bureau te stellen termijn het bewijs van het normale gebruik van het merk te leveren» και η γερμανική έχει ως εξής: «setzt das Amt dem Inhaber der Gemeinschaftsmarke eine Frist, innerhalb der er den Nachweis der ernsthaften Benutzung der Marke zu führen hat».

97. Η πρώτη περίοδος του άρθρου 76, παράγραφος 1, θέτει μια όλως γενική αρχή, σύμφωνα με την οποία «[κ]ατά την ενώπιόν του διαδικασία, το Γραφείο εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά». Η δεύτερη περίοδος εισάγει μια εξαίρεση η οποία ισχύει για τις διαδικασίες που αφορούν σχετικούς λόγους απαραδέκτου. Κατά συνέπεια, προκύπτει εξ αντιδιαστολής ότι, όταν αποφαινεται επί απόλυτων λόγων απαραδέκτου, το ΓΕΕΑ οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων μπορεί να συντρέχει τέτοιος λόγος²⁶.

98. Στις περιπτώσεις που τυγχάνει εφαρμογής η πρώτη περίοδος, το ζήτημα της κατανομής του βάρους απόδειξης μεταξύ του δικαιούχου καταχωρισμένου σήματος και του αιτούντος την κήρυξη έκπτωσης ενδέχεται να μην ανακύψει, δεδομένου ότι το ΓΕΕΑ καλείται, βάσει ρητής διάταξης, να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην εξέταση των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών.

99. Θεωρώ, εντούτοις, ότι η πρώτη περίοδος του άρθρου αυτού δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω.

100. Ομολογουμένως, η φράση «κατά την ενώπιον του [ΓΕΕΑ] διαδικασία» προσδίδει στην πρώτη περίοδο ευρύ πεδίο εφαρμογής. Ουδεμία διάκριση γίνεται μεταξύ των διαφόρων διαδικασιών. Αντιθέτως, η δεύτερη περίοδος ισχύει για διαδικασίες «που αφορ[ούν] τους σχετικούς λόγους απαραδέκτου της καταχώρισης». Μια αυστηρά γραμματική ερμηνεία των δύο περιόδων θα συνηγορούσε μάλλον υπέρ της άποψης ότι οι διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του γενικού κανόνα, δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασίες ενώπιον του ΓΕΕΑ, οι οποίες δεν αφορούν τους σχετικούς λόγους απαραδέκτου της καταχώρισης.

101. Εξ όσων γνωρίζω, το Δικαστήριο δεν έχει μέχρι τούδε αποφανθεί επί του ζητήματος αν, σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, όπως είναι η επίμαχη εν προκειμένω, εφαρμόζεται η πρώτη ή η δεύτερη περίοδος του άρθρου 76. Έχει κρίνει, πάντως, ότι η πρώτη περίοδος έχει εφαρμογή επί διαδικασιών σχετικών με απόλυτους λόγους απαραδέκτου, δηλαδή με λόγους οι οποίοι δεν αφορούν προγενέστερα δικαιώματα και εξετάζονται *ex parte* ενώπιον του ΓΕΕΑ. Αντιθέτως, οι διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης είναι *inter partes*.

102. Η Systemtechnik, η Clean Solutions και το ΓΕΕΑ επιχειρούν να επεκτείνουν, ανάλογα με τα αιτήματά τους, το πεδίο εφαρμογής είτε της πρώτης είτε της δεύτερης περιόδου της ως άνω διάταξης.

103. Δεν βρίσκω τα σχετικά επιχειρήματά τους πειστικά, διότι το γράμμα του άρθρου 76, παράγραφος 1, είναι σαφές: η πρώτη περίοδος εφαρμόζεται στις διαδικασίες ενώπιον του ΓΕΕΑ, ενώ η δεύτερη σε διαδικασίες οι οποίες αφορούν *σχετικούς* λόγους απαραδέκτου της *καταχώρισης* σήματος. Ακόμη και αν, όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 52 της απόφασής του στην υπόθεση T-434/09, μπορεί να γίνει λόγος για απόλυτους και σχετικούς λόγους έκπτωσης κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα ως προς το απαράδεκτο της καταχώρισης, φρονώ ότι δεν υφίσταται παρόμοια αναλογία μεταξύ της έκπτωσης και του απαραδέκτου ως εννοιών.

104. Ωστόσο, αν το άρθρο 76, παράγραφος 1, ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται και του σκοπού που επιδιώκει, διαπιστώνεται ότι, ανεξαρτήτως του γράμματος της διάταξης, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι το ΓΕΕΑ οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα πραγματικά περιστατικά υπό περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίσης υπόθεσης.

105. Πρώτον, ο ισχυρισμός ότι ένα καταχωρισμένο κοινοτικό σήμα δεν έχει χρησιμοποιηθεί ουσιαστικά μπορεί να προβληθεί μόνο στο πλαίσιο *inter partes* διαδικασιών. Το ΓΕΕΑ δεν μπορεί αυτεπαγγέλτως να απορρίψει μια ανακοπή κατά της καταχώρισης σήματος ούτε να κηρύξει τον δικαιούχο έκπτωτο για τον λόγο ότι δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος. Στην πράξη, ο σχετικός ισχυρισμός μπορεί να προβληθεί i) από τον αιτούντα την καταχώριση, προς υπεράσπισή του έναντι ανακόπτοντος που δεν έχει κάνει τέτοια χρήση (άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009), ii) ως λόγος για να

26 — Βλ., παραδείγματος χάρη, απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2010, C-265/09 P, ΓΕΕΑ κατά Borco-Marken-Import Matthiesen (Συλλογή 2010, σ. I-8265, σκέψη 57).

κηρυχθεί ο δικαιούχος υφιστάμενου κοινοτικού σήματος έκπτωτος από τα δικαιώματά του (άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009), ή iii) ως βάση για ανταγωγή σε περίπτωση άσκησης αγωγής για προσβολή των δικαιωμάτων επί προγενέστερου σήματος (άρθρο 100 του κανονισμού 207/2009). Κατά την άποψή μου, θα ήταν παράλογο να ερμηνευθεί το άρθρο 76 υπό την έννοια ότι, σε καθεμία από τις ως άνω περιπτώσεις, αρκεί ένας διάδικος να προβάλλει σχετικό ισχυρισμό και, στη συνέχεια, το ΓΕΕΑ υποχρεούται να αναζητήσει και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία είτε προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού είτε υπέρ του διαδίκου ο οποίος υποτίθεται ότι δεν είχε χρησιμοποιήσει στην πράξη το σήμα του.

106. Δεύτερον, αν το ΓΕΕΑ όφειλε να εξετάζει αυτεπαγγέλτως κατά πόσον έχει γίνει ουσιαστική χρήση του κάθε σήματος, θα ανέκυπταν σοβαρά προβλήματα τόσο από πρακτικής πλευράς όσο και από άποψη αποτελεσματικότητας της διαδικασίας. Δεν είναι εύλογο να αναμένεται από το ΓΕΕΑ να εξετάζει με δική του πρωτοβουλία «το σύνολο των γεγονότων και περιστάσεων που μπορούν να αποδείξουν το υπαρκτό της εμπορικής εκμεταλλεύσεως, ιδίως η χρήση που θεωρείται δικαιολογημένη στον οικείο οικονομικό τομέα για τη διατήρηση ή δημιουργία μεριδίων αγοράς υπέρ των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προστατεύει το σήμα, η φύση των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, τα χαρακτηριστικά της αγοράς, η έκταση και η συχνότητα χρήσεως του σήματος»²⁷.

107. Τα ως άνω γεγονότα και πραγματικά περιστατικά μπορούν να προβληθούν ενώπιον του ΓΕΕΑ υπό τη μορφή των διαφόρων αποδεικτικών μέσων στα οποία αναφέρονται τόσο το άρθρο 78 του κανονισμού 207/2009 όσο και άλλες διατάξεις σχετικές με το ζήτημα της ουσιαστικής χρήσης, αν και δεν αποκλείεται να κριθούν παραδεκτά και άλλα είδη αποδεικτικών στοιχείων. Πρόκειται για υλικά κυρίως αντικείμενα, όπως συσκευασίες, ετικέτες, τιμοκαταλόγους, έντυπα κ.λπ., που μπορεί να έχει στη διάθεσή του ο διάδικος στον οποίο προσάπτεται ότι δεν έχει χρησιμοποιήσει το σήμα του. Μολονότι το ΓΕΕΑ μπορεί να καλέσει τον εν λόγω διάδικο να τα προσκομίσει, δεν είναι σε θέση να τα αναζητήσει το ίδιο. Καθίσταται σαφές ότι, χάριν της ομαλής και αποτελεσματικής διεξαγωγής των διαδικασιών για την κήρυξη έκπτωσης, δεν πρέπει να φέρει το ΓΕΕΑ το βάρος της αυτεπάγγελτης εξέτασης των πραγματικών περιστατικών βάσει των οποίων θα διαπιστωθεί αν το οικείο σήμα έχει χρησιμοποιηθεί στην πράξη ή όχι.

108. Τρίτον, ο κανονισμός 207/2009 και ο κανονισμός εφαρμογής του θέτουν ειδικούς κανόνες που διέπουν την κατανομή του βάρους απόδειξης σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης ή ακυρότητας, όταν προβάλλεται αίτημα αναγνώρισης ή ισχυρισμός περί μη χρήσης²⁸. Σε σχέση με αμφότερες αυτές τις διαδικασίες, οι διατάξεις των ως άνω κανονισμών προβλέπουν ρητώς –και με την ίδια περίπου διατύπωση– ποιος από τους διαδίκους οφείλει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ουσιαστικής χρήσης. Ωστόσο, αν η γραμματική ερμηνεία του άρθρου 76, παράγραφος 1, ήταν η ορθή, ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος θα έφερε το βάρος της απόδειξης σε διαδικασίες για την κήρυξη ακυρότητας και σε διαδικασίες ανακοπής, ενώ σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης (όπου επίσης μπορεί να προβληθεί αίτημα για να αναγνωριστεί ότι δεν έχει γίνει χρήση), το ΓΕΕΑ θα έπρεπε να εξετάζει αυτεπαγγέλτως το ίδιο ακριβώς ζήτημα.

109. Βάσει των ανωτέρω, πρέπει επίσης να γίνει δεκτό ότι δεν είναι δυνατό να ευδοκιμήσει ούτε το επιχείρημα της Systemtechnik ότι επιτρέπεται το ΓΕΕΑ να λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του, ανεξαρτήτως του πότε προσκομίστηκαν.

27 — Διάταξη της 27ης Ιανουαρίου 2004, C-259/02, La Mer Technology (Συλλογή 2004, σ. I-1159, σκέψη 27). Βλ., επίσης, αποφάσεις της 11ης Μαρτίου 2003, C-40/01, Ansul (Συλλογή 2003, σ. I-2439, σκέψεις 36 έως 43), της 11ης Μαΐου 2006, C-416/04 P, Sunrider κατά ΓΕΕΑ (Συλλογή 2006, σ. I-4237, σκέψη 70), και της 19ης Δεκεμβρίου 2012, C-149/11, Leno Merken (σκέψη 29).

28 — Βλ., παραδείγματος χάριν, άρθρα 42, παράγραφος 2, και 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, καθώς και κανόνα 22, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής. Βλ., επίσης, σημεία 115 έως 118 κατωτέρω.

110. Κατόπιν τούτου, φρονώ ότι ο δεύτερος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P, καθώς και ο δεύτερος λόγος αναίρεσης και το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, με τη σκέψη 46 της απόφασής του στην υπόθεση T-427/09, ότι δεν είχε αποδειχθεί ουσιαστική χρήση επειδή η Systemtechnik είχε επιλέξει να προσκομίσει ορισμένα μόνο στοιχεία, διαπίστωση από την οποία μπορεί να συναχθεί σιωπηρώς ότι ο δικαιούχος φέρει το βάρος απόδειξης σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης. Ούτε και υπέπεσε σε σφάλμα υιοθετώντας, με λιγότερο έμμεσο τρόπο, την ίδια προσέγγιση στη σκέψη 55 της απόφασής του επί της υπόθεσης T-434/09.

Σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον κακώς δεν αποφάνθηκε ότι αποκείται στη διακριτική ευχέρεια του ΓΕΕΑ να λαμβάνει υπόψη έγγραφα που προσκομίζονται ενώπιον του τμήματος προσφυγών: άρθρα 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 76 του κανονισμού 207/2009 (δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P)

111. Το ζήτημα το οποίο τίθεται με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P ανακύπτει στην περίπτωση που το Δικαστήριο απορρίψει το επιχείρημα ότι το ΓΕΕΑ οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά.

112. Αν η εξέταση στην οποία προβαίνει το ΓΕΕΑ στο πλαίσιο διαδικασιών για την κήρυξη έκπτωσης, όπως η επίμαχη στην προκειμένη υπόθεση, περιορίζεται στα πραγματικά περιστατικά, στα αποδεικτικά στοιχεία και στα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι, η Systemtechnik υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 καθόσον αποφάνθηκε ότι δεν αποκείται, υπό τις περιστάσεις αυτές, στη διακριτική ευχέρεια του ΓΕΕΑ να λάβει υπόψη αποδεικτικά στοιχεία προσκομισθέντα μετά το πέρας της προθεσμίας που έταξε το ΓΕΕΑ. Στο ίδιο πλαίσιο, η Systemtechnik ισχυρίζεται επίσης ότι ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής δεν εισάγει εξαίρεση από τη γενική αρχή ότι το ΓΕΕΑ απολαύει διακριτικής ευχέρειας στα ζητήματα αυτά.

113. Το επιχείρημα της Systemtechnik είναι παρόμοιο με εκείνο που προβάλλεται προς στήριξη του μοναδικού λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-621/11 P, New Yorker SHK Jeans κατά ΓΕΕΑ, η οποία αποτελεί επίσης αντικείμενο σημερινών μου προτάσεων. Η εν λόγω υπόθεση αφορά διαδικασία ανακοπής στην οποία, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος την καταχώριση σήματος, ο ανακόπτων κλήθηκε να προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν ουσιαστική χρήση του δικού του σήματος. Το ΓΕΕΑ έλαβε υπόψη αποδεικτικά στοιχεία που υπέβαλε ενώπιόν του ο ανακόπτων σε απάντηση σχετικής του πρόσκλησης, δεδομένου ότι ο αιτών την καταχώριση είχε ισχυριστεί ότι τα ήδη προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία δεν αρκούσαν για να διαπιστωθεί ουσιαστική χρήση. Με τις προτάσεις μου στην υπόθεση εκείνη, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι από τον συνδυασμό του κανόνα 22, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, με το άρθρο 42 του κανονισμού 207/2009 προκύπτει ότι μπορεί να αναγνωριστεί στο ΓΕΕΑ διακριτική ευχέρεια ως προς τη συνεκτίμηση αποδεικτικών στοιχείων που έχουν προσκομιστεί μετά τη λήξη της αρχικής προθεσμίας, υπό την προϋπόθεση ότι η διακριτική αυτή ευχέρεια ασκείται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να διασφαλίζονται τόσο η τήρηση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαδικαστικής αποτελεσματικότητας όσο και ο σεβασμός του δικαιώματος ακρόασης. Με άλλα λόγια, δεν συμμερίζομαι την άποψη ότι πρέπει να αποκλείεται κάθε δυνατότητα του ΓΕΕΑ να ασκεί, σε διαδικασίες ανακοπής, τη διακριτική του ευχέρεια ως προς τη συνεκτίμηση πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων.

114. Θεωρώ πάντως ότι στο αυτό ερώτημα πρέπει να δοθεί διαφορετική απάντηση όσον αφορά τις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης.

115. Στις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης δεν προβλέπεται διάταξη όμοια με το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009. Μολονότι το άρθρο 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 επιτελεί την ίδια λειτουργία με το άρθρο 42, παράγραφος 2, έχει εντούτοις εφαρμογή μόνο σε διαδικασίες για την κήρυξη ακυρότητας.

116. Για ποιον λόγο δεν υπάρχει αντίστοιχη διάταξη όσον αφορά τις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, όταν η αίτηση στηρίζεται στο ότι δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση αυτή;

117. Στις διαδικασίες ανακοπής και στις διαδικασίες για την κήρυξη ακυρότητας, η έλλειψη του στοιχείου της ουσιαστικής χρήσης προβάλλεται ως αμυντικός ισχυρισμός κατά της ανακοπής ή της αίτησης για την κήρυξη ακυρότητας αντιστοίχως. Τα άρθρα 42, παράγραφος 2, και 57, παράγραφος 2, θέτουν το πλαίσιο για ένα διαδικαστικό ζήτημα, όπως αυτό ανακύπτει σε διαδικασίες που διέπονται από διαφορετικό πλέγμα κανόνων.

118. Στις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, το ζήτημα της ουσιαστικής χρήσης δεν τίθεται με τον ίδιο τρόπο· στην περίπτωση αυτή, αποτελεί τη βάση της ίδιας της αίτησης. Ευλόγως, λοιπόν, ο νομοθέτης δεν προέβλεψε ένα πλαίσιο κανόνων όμοιων με εκείνους που απαντούν στα άρθρα 42, παράγραφος 2, και 57, παράγραφος 2.

119. Ακόμη όμως και αν αυτό ισχύει, αποκλείει οποιαδήποτε άλλη διάταξη του κανονισμού 207/2009 τη δυνατότητα του ΓΕΕΑ να ασκεί, στις διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης, το είδος της διακριτικής ευχέρειας που περιγράφεται στο άρθρο 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009;

120. Το άρθρο 57, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 είναι η μοναδική διάταξη η οποία ρυθμίζει το ζήτημα της υποβολής παρατηρήσεων σε διαδικασίες για την κήρυξη έκπτωσης. Θέτει τον ίδιο κανόνα που ισχύει και για την εξέταση τόσο της ανακοπής όσο και της αίτησης για την κήρυξη ακυρότητας, ήτοι ότι, στο πλαίσιο της εξέτασης αυτής, «το Γραφείο καλεί, όποτε είναι αναγκαίο, τους διάδικους να υποβάλουν, στις προθεσμίες που τους τάσσει, τις παρατηρήσεις τους για τις κοινοποιήσεις που τους έχει απευθύνει ή τις γνωστοποιήσεις που προέρχονται από τους λοιπούς διάδικους»²⁹. Η εν λόγω διάταξη δεν αναφέρεται στις συνέπειες που τυχόν έχει η εκπρόθεσμη υποβολή αποδεικτικών στοιχείων. Ούτε προβλέπει κάτι διαφορετικό από τον κανόνα του άρθρου 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, το οποίο, υπενθυμίζω, επιτρέπει ρητώς στο ΓΕΕΑ «να μη λαμβάνει υπόψη πραγματικά περιστατικά των οποίων δεν έγινε επίκληση ή αποδείξεις που δεν προσκόμισαν εγκαίρως οι διάδικοι».

121. Επομένως, εν προκειμένω, το ΓΕΕΑ είχε πράγματι διακριτική ευχέρεια να απαγορεύσει την κατάθεση πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων προς επίρρωση της υπεύθυνης δήλωσης του διαχειριστή μετά τη λήξη της προθεσμίας που είχε τάξει.

122. Μπορεί η διακριτική αυτή ευχέρεια να αποκλειστεί βάσει μιας διάταξης του κανονισμού εφαρμογής, όπως ο κανόνας 40, παράγραφος 5;

123. Όχι.

124. Δεν θεωρώ ότι ο κανονισμός εφαρμογής μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή του άρθρου 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 χωρίς να υφίσταται στον ίδιο τον κανονισμό 207/2009 μια βάση προς δικαιολόγηση του αποκλεισμού αυτού.

29 — Το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 προβλέπει τον ίδιο κανόνα σε σχέση με τις διαδικασίες ανακοπής. Το άρθρο 57, παράγραφος 1, ισχύει και για την εξέταση αίτησης με αντικείμενο την κήρυξη ακυρότητας.

125. Χρησιμοποιώ ως αφετηρία τον κανόνα του άρθρου 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009. Με την απόφασή του στην υπόθεση C-29/05 P, ΓΕΕΑ κατά Kaul, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται γενικώς, εκτός αν υφίσταται αντίθετη ρητή διάταξη η οποία αποκλείει την εν λόγω διακριτική ευχέρεια³⁰.

126. Πού μπορεί να απαντά τέτοια διάταξη;

127. Είτε στον κανονισμό 207/2009 είτε στον κανονισμό εφαρμογής του.

128. Σε σχέση με τον τελευταίο αυτό κανονισμό, θα διέκρινα μεταξύ δύο πιθανών κατηγοριών κανόνων. Πρώτον, ενδέχεται να υπάρχει στον κανονισμό εφαρμογής κάποιος κανόνας που να επιβεβαιώνει μια διάταξη του κανονισμού 207/2009 η οποία αποκλείει την ως άνω διακριτική ευχέρεια. Μπορεί ασφαλώς να υποστηριχθεί ότι αυτή ακριβώς είναι η ορθή ερμηνεία της σχέσης μεταξύ, αφενός, του κανόνα 22, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής και, αφετέρου, της δεύτερης περιόδου της παραγράφου 2 του άρθρου 42 του κανονισμού³¹. Δεύτερον, ενδέχεται να μην υπάρχει στον κανονισμό 207/2009 διάταξη η οποία να αποκλείει τη διακριτική ευχέρεια, αλλά να απαντά παρόμοιος κανόνας στον κανονισμό εφαρμογής. Το ζήτημα όμως είναι αν, στην περίπτωση αυτή, αρκεί τέτοιος κανόνας του κανονισμού εφαρμογής για να δικαιολογήσει το συμπέρασμα ότι το ΓΕΕΑ στερείται διακριτικής ευχέρειας.

129. Κατά την άποψή μου, δεν αρκεί. Ο κανονισμός εφαρμογής δεν είναι δυνατό να έρχεται σε αντίθεση προς τον κανονισμό 207/2009.

130. Θεωρώ ότι ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής αποτελεί παράδειγμα της δεύτερης αυτής κατηγορίας διατάξεων. Με την πρώτη περίοδο του εν λόγω κανόνα καθίσταται δυνατή η πρακτική εφαρμογή του άρθρου 57, παράγραφος 1, και συγκεκριμενοποιείται ο τρόπος με τον οποίο το ΓΕΕΑ πρέπει να ασκεί τη διακριτική ευχέρεια της οποίας απολαύει στο πλαίσιο αίτησης για την κήρυξη έκπτωσης δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009. Αντιθέτως, η δεύτερη περίοδος θέτει έναν κανόνα αντίθετο προς τον κανόνα του κανονισμού 207/2009: αποκλείει τη διακριτική ευχέρεια και την εφαρμογή του άρθρου 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009.

131. Συνεπώς, ο κανονισμός 207/2009 καταφάσκει «ναι, υπάρχει διακριτική ευχέρεια», ενώ ο κανονισμός εφαρμογής αντιφάσκει «όχι, δεν υπάρχει διακριτική ευχέρεια». Υπό τις περιστάσεις αυτές, φρονώ ότι ο κανονισμός εφαρμογής έρχεται σε αντίθεση προς τον κανονισμό 207/2009. Σε μια τέτοια περίπτωση, υπερισχύει ο τελευταίος.

132. Συνακόλουθα, πρέπει να συμφωνήσω με τη Systemtechnik ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 κρίνοντας, με τη σκέψη 63 της απόφασής του στην υπόθεση T-434/09, ότι ο κανόνας 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής συνιστά διάταξη η οποία αποκλείει το είδος της διακριτικής ευχέρειας που περιγράφεται στο άρθρο 76, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009.

133. Καταλήγω, ως εκ τούτου, ότι το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P είναι βάσιμο.

134. Το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να αποφανθεί ότι το ΓΕΕΑ είχε πράγματι διακριτική ευχέρεια και, στη συνέχεια, να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο το ΓΕΕΑ, και συγκεκριμένα το τμήμα προσφυγών, την άσκησε εν προκειμένω.

30 — Απόφαση της 13ης Μαρτίου 2007, C-29/05 P, ΓΕΕΑ κατά Kaul (Συλλογή 2007, σ. I-2213, σκέψη 42).

31 — Πρόκειται για το ζήτημα που εξετάζεται στο πλαίσιο της αναίρεσης στην υπόθεση C-621/11 P, New Yorker SHK Jeans κατά ΓΕΕΑ.

Σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον κακώς αποφάνθηκε ότι ελάχιστη, απλώς, χρήση δεν ισοδυναμεί με ουσιαστική χρήση: άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 (τρίτος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P)

135. Δεν δέχομαι ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, με τη σκέψη 26 της απόφασής του στην υπόθεση T-427/09, ότι είναι αδύνατο να πληρούνται η απαίτηση ουσιαστικής χρήσης όταν έχει γίνει ελάχιστη και ανεπαρκής χρήση του σήματος.

136. Η Clean Solutions και το ΓΕΕΑ ορθώς υπογράμμισαν ότι ο συγκεκριμένος λόγος αναίρεσης είναι αβάσιμος, διότι η Systemtechnik παρερμήνευσε το περιεχόμενο της διαπίστωσης στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 26 της απόφασής του.

137. Η επίμαχη σκέψη 26 της εν λόγω απόφασης ξεκινά ως εξής: «Μολονότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό, βάσει της έννοιας της ουσιαστικής χρήσεως, ότι ένα σήμα χρησιμοποιείται πραγματικά και ουσιαστικά σε συγκεκριμένη αγορά όταν η χρήση του είναι ελάχιστη και ανεπαρκής [...]». Το Γενικό Δικαστήριο εξηγούσε, δηλαδή, ότι η χρήση σε συγκεκριμένη αγορά μπορεί να αξιοποιηθεί ως στοιχείο για να διαπιστωθεί αν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος. Αυτό καθίσταται σαφές από τον συνδυασμό της ως άνω πρώτης περιόδου με τη δεύτερη περίοδο, όπου το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι δεν είναι αναγκαίο, για να διαπιστωθεί ότι το σήμα έχει χρησιμοποιηθεί σε δεδομένη αγορά, να αποδειχθεί ότι το οικείο σήμα είναι εμπορικά επιτυχημένο ή ότι ακολουθείται συγκεκριμένη επιχειρηματική στρατηγική ή ότι γίνεται χρήση του σε ευρεία εμπορική κλίμακα. Το αυτό συμπέρασμα συνάγεται και από τον συνδυασμό της σκέψης 26 με την αμέσως προηγούμενη σκέψη 25, όπου το Γενικό Δικαστήριο όρισε την έννοια «ουσιαστική χρήση εμπορικού σήματος».

138. Συμμερίζομαι απολύτως την προσέγγιση του Γενικού Δικαστηρίου ως προς αυτό το σημείο.

139. Κατά την άποψή μου, το Γενικό Δικαστήριο θέλησε να καταδείξει με τη σκέψη 26 της απόφασής του ότι κανένας από τους παράγοντες αυτούς δεν μπορεί από μόνος του να δικαιολογήσει το συμπέρασμα ότι ένα σήμα έχει πράγματι χρησιμοποιηθεί σε δεδομένη αγορά. Στο ίδιο πνεύμα, παρατήρησε αμέσως παρακάτω, στη σκέψη 28, ότι «ο χαμηλός όγκος πωλήσεων προϊόντων ή υπηρεσιών με το επίμαχο σήμα μπορεί να αντισταθμιστεί με τη μεγάλη συχνότητα ή τη μακρά χρονική συνέχεια της χρήσεως του σήματος αυτού και αντιστρόφως», και, στη σκέψη 29, ότι «όσο πιο περιορισμένη είναι η εμπορική αξία της εκμεταλλεύσεως του σήματος τόσο περισσότερο καθίσταται αναγκαία η προσκόμιση από τον δικαιούχο του σήματος πρόσθετων ενδείξεων προκειμένου να αρθούν τυχόν αμφιβολίες για τον ουσιαστικό χαρακτήρα της χρήσεως του οικείου σήματος». Θεωρώ ότι η ως άνω συλλογιστική συνάδει απολύτως με την απαίτηση σφαιρικής εκτίμησης όλων των κρίσιμων παραγόντων, για την οποία έκανε πρόσφατα λόγο το Δικαστήριο στην απόφαση *Leno Merken*³².

140. Καταλήγω, ως εκ τούτου, ότι ο τρίτος λόγος αναίρεσης είναι αβάσιμος.

Σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον δεν απέρριψε τη θέση που έλαβε το ΓΕΕΑ σχετικά με την αποδεικτική ισχύ της υπεύθυνης δήλωσης του διαχειριστή της αναιρεσείουσας: άρθρο 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 και κανόνας 22 του κανονισμού εφαρμογής (τέταρτος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P) και άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 (πρώτος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P)

141. Στην υπόθεση C-609/11 P, η Systemtechnik ισχυρίζεται, κατά τα φαινόμενα, ότι το Δικαστήριο διαπίστωσε με την απόφασή του επί της υπόθεσης T-427/09 ότι η υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της ήταν απαράδεκτη ως αποδεικτικό στοιχείο.

32 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 27, σκέψη 29.

142. Κατά την άποψή μου, το Γενικό Δικαστήριο επ' ουδενί προέβη σε μια τέτοια διαπίστωση.

143. Από κανένα σημείο της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης δεν συνάγεται ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η υπεύθυνη δήλωση (ή οποιοδήποτε άλλο από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιον του τμήματος προσφυγών) ήταν απαράδεκτη. Τουναντίον, στη σκέψη 37, το Γενικό Δικαστήριο διατύπωσε μια εκτίμηση επί της αποδεικτικής ισχύος της υπεύθυνης δήλωσης υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της ενώπιόν του διαφοράς. Στη σκέψη 33, είχε επισημάνει ότι η αιτιολογία της απόφασης του τμήματος προσφυγών βασιζόταν στη συνολική αποδεικτική ισχύ, αφενός, των φωτογραφιών και, αφετέρου, των τεσσάρων τιμολογίων. Εν συνεχεία, ήλεγξε επισταμένα την αιτιολογία αυτή με τις σκέψεις 34 έως 36 της δικής του απόφασης. Στηριζόμενο στην περί τα πραγματικά περιστατικά εκτίμηση των συγκεκριμένων δύο ειδών αποδεικτικών στοιχείων, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε, με τη σκέψη 37, στο συμπέρασμα ότι «οι πωλήσεις βάσει των στοιχείων που [προσκομίστηκαν] στο ΓΕΕΑ είναι σχετικά περιορισμένες σε σχέση με το ποσό που δήλωσε ο διαχειριστής». Η ως άνω εκτίμηση περί τα πραγματικά περιστατικά δεν εμπίπτει στον έλεγχο τον οποίο έχει την εξουσία να ασκήσει το Δικαστήριο κατ' αναίρεση.

144. Φρονώ, επομένως, ότι ο τέταρτος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

145. Ο πρώτος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P ταυτίζεται με τον τέταρτο λόγο αναίρεσης στην υπόθεση C-609/11 P, σχετικά με την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ως προς την υπεύθυνη δήλωση.

146. Στην υπόθεση C-610/11 P, η Systemtechnik υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα κρίνοντας, με τη σκέψη 34 της απόφασής του T-434/09, ότι η υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή της εταιρίας που είναι δικαιούχος σήματος στερείται αποδεικτικής ισχύος αν δεν επιβεβαιώνεται από άλλα στοιχεία.

147. Η συλλογιστική που ανέπτυξε το Γενικό Δικαστήριο στην απόφαση T-434/09 αφορούσε την αποδεικτική ισχύ υπεύθυνης δήλωσης ως ζήτημα αρχής. Στη σκέψη 33, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε παραμέτρους σχετικές με την εκτίμηση της αποδεικτικής ισχύος, και όχι του παραδεκτού, των συγκεκριμένων ειδών αποδεικτικών στοιχείων τα οποία απαριθμεί το άρθρο 78, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009. Τέτοιες παραμέτρους αποτελούν «η προέλευση του εγγράφου, οι περιστάσεις υπό τις οποίες καταρτίστηκε, [ποιος είναι] ο αποδέκτης του και αν, σύμφωνα με το περιεχόμενό του, το έγγραφο φαίνεται λογικό και αξιόπιστο». Βάσει αυτών, το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε ακολούθως, στη σκέψη 34, την αποδεικτική ισχύ της συγκεκριμένης υπεύθυνης δήλωσης που προσκόμισε η Systemtechnik. Κατέληξε δε ότι «λόγω των προφανών δεσμών μεταξύ του υπογράφοντος τη δήλωση και της προσφεύγουσας, η εν λόγω δήλωση έχει αποδεικτική αξία μόνον εφόσον επιβεβαιώνεται από το περιεχόμενο των δεκατεσσάρων φωτογραφιών και των τεσσάρων τιμολογίων που προσκομίστηκαν».

148. Η Systemtechnik βάλλει ρητώς κατά της εκτίμησης στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 34 της απόφασής του στην υπόθεση T-434/09. Εντούτοις, η εν λόγω σκέψη περιέχει (αντιθέτως προς τη συλλογιστική που εκτίθεται με τη σκέψη 33) αποκλειστικώς και μόνο μια εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου περί τα πραγματικά περιστατικά. Συνεπώς, δεν εμπίπτει στον αναίρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου.

149. Φρονώ, επομένως, ότι ο πρώτος λόγος αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

Σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον κακώς δεν αποφάνθηκε ότι ο κανόνας 40, παράγραφος 5, δεν τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω

150. Δεδομένου του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξα επί του τρίτου λόγου αναίρεσης στην υπόθεση C-610/11 P, φρονώ ότι δεν παρίσταται ανάγκη να εξετάσω εκ νέου το ζήτημα της εφαρμογής του κανόνα 40, παράγραφος 5, του κανονισμού εφαρμογής.

Αναπομπή

151. Κατά το άρθρο 61 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, εφόσον η αίτηση αναίρεσης είναι βάσιμη. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ώριμη προς εκδίκαση. Έχει επίσης τη δυνατότητα να την αναπέμψει στο Γενικό Δικαστήριο.

152. Κατέληξα στο συμπέρασμα ότι η αναίρεση στην υπόθεση C-610/11 P είναι βάσιμη, καθόσον αφορά την ύπαρξη διακριτικής ευχέρειας του ΓΕΕΑ να λάβει υπόψη στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν την ουσιαστική χρήση του σήματος και έχουν προσκομιστεί εκπροθέσμως.

153. Βάσει των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών και των επιχειρημάτων που προέβαλαν κατ' αντιμωλίαν οι διάδικοι επί του συγκεκριμένου σημείου τόσο ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου, φρονώ ότι το Δικαστήριο είναι σε θέση να αποφανθεί οριστικά επί του ζητήματος αν το τμήμα προσφυγών άσκησε δεόντως τη διακριτική του ευχέρεια.

154. Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο δεν εξέτασε, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακύρωσης, τη διαπίστωση στην οποία προέβη επικουρικώς το τμήμα προσφυγών, αποφαίνόμενο ότι, ακόμη και αν είχε διακριτική ευχέρεια, δεν θα ελάμβανε υπόψη τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, καθόσον η νυν αναιρεσείουσα παρέλειψε να προβάλει οποιονδήποτε λόγο για να δικαιολογήσει ότι τα προσκόμισε για πρώτη φορά ενώπιον του συγκεκριμένου τμήματος.

155. Κατά την άποψή μου, το τμήμα προσφυγών δεν αιτιολόγησε επαρκώς την ως άνω διαπίστωσή του, ότι δηλαδή ακόμη και αν ασκούσε τη διακριτική του ευχέρεια δεν θα δικαίωνε τη νυν αναιρεσείουσα. Συγκεκριμένα, παρέλειψε να εκτιμήσει τη σημασία που θα είχαν τα οικεία αποδεικτικά στοιχεία για την έκβαση της διαδικασίας κήρυξης έκπτωσης, δηλαδή το αν η αναιρεσείουσα έπρεπε να απολέσει τα δικαιώματά της επί του σήματός της, ενώ δεν εξέτασε καθόλου την παράλειψη του τμήματος ακυρώσεων να απαντήσει στο αίτημα που προέβαλε η Systemtechnik (επικαλούμενη λόγους απορρήτου), ζητώντας του να λάβει διαδικαστικό μέτρο και να διευκρινίσει αν επιθυμούσε να προσκομιστούν πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα. Βάσει των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών, θεωρώ ότι το τμήμα προσφυγών όφειλε οπωσδήποτε να λάβει υπόψη και να σταθμίσει τα δύο αυτά στοιχεία κατά την άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας.

156. Καταλήγω, επομένως, ότι η απόφαση του τμήματος προσφυγών πρέπει να ακυρωθεί.

Δικαστικά έξοδα

157. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο έχει εφαρμογή στην ανααιρετική διαδικασία βάσει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, το άρθρο 138, παράγραφος 3, ορίζει μεν ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του, πλην όμως, αν τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ένας διάδικος, πέραν των δικαστικών εξόδων του, φέρει και μέρος των εξόδων του αντιδίκου.

158. Εν προκειμένω, άπαντες οι διάδικοι προέβαλαν αίτημα καταδίκης του αντιδίκου στα δικαστικά έξοδα.

159. Στην υπόθεση C-609/11 P, φρονώ ότι η Systemtechnik, ως ηττηθείς διάδικος, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Στην υπόθεση C-610/11 P, κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του, δεδομένου ότι όλοι ηττήθηκαν εν μέρει.

Πρόταση

Υπόθεση C-609/11 P

160. Για τους προεκτεθέντες λόγους, προτείνω στο Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναίρεσης στο σύνολό της και
- να καταδικάσει τη Systemtechnik στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το ΓΕΕΑ και η Clean Solutions.

Υπόθεση C-610/11 P

161. Για τους προεκτεθέντες λόγους, προτείνω στο Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την απόφαση που εξέδωσε το Γενικό Δικαστήριο στην υπόθεση T-434/09, Centrotherm Systemtechnik κατά ΓΕΕΑ – centrotherm Clean Solutions (CENTROTHERM)·
- να ακυρώσει την απόφαση του τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) της 25ης Αυγούστου 2009, κατά το μέτρο που το τμήμα απέρριψε την προσφυγή κατά της απόφασης του τμήματος ακυρώσεων της 30ής Οκτωβρίου 2007, και
- να αποφανθεί ότι κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του.